

La Ventafocs

Dossier educatiu

Obra Social
Fundación "la Caixa"

Edició: Fundació "la Caixa"

Concepció dels continguts i redacció de textos: Juanjo Grande
Disseny: Whads/Accent

© de l'edició 2009, Fundació "la Caixa"

© dels textos, els autors

© de les fotografies, Antoni Bofill

© de les il·lustracions, Joan J. Guillén

Índex

Introducció	4
La Ventafocs: un conte per a tots els públics	4
Una història que ja coneixem	6
01. La Ventafocs: una història que ja coneixem	6
02. L'adaptació que en veurem	9
L'argument	9
La música	10
El fagot	11
L'equip	11
I... Rossini	12
03. Els protagonistes: un per un	13
Qui és qui?	15
Embolic	16
El diari de	17
El món al revés	18
...En forma d'òpera!	19
04. Benvinguts a l'òpera	19
Et ve de gust un gelat	20
Aplaudiment a 5 euros	21
La vida del cantant	23
Cercatítols	25
Descobreix la Ventafocs	28
05. La Ventafocs al món	28
Viatja amb nosaltres!	29
Contacontes	29
L'esbojarrada història de La Ventafocs	30
06. La Ventafocs al segle XXI	38
Demana un desig	40
Aquesta família és un embolic	40
La Ventafocs, Tisbe i Clorinda: qui és la més bonica?	40
El conte continua	42
Fes la teva pròpia Ventafocs	45
Si vols saber-ne més...	46

Introducció

La Ventafocs: un conte per a tots els públics

Assistir a la representació d'una òpera en directe és la millor manera d'entendre i gaudir d'aquesta forma d'art total. La popularitat de les òperes de Rossini es deu a la capacitat que tenen de transmetre les emocions dels seus personatges a través de la música. Rossini utilitza la versió del conte **La Ventafocs de Charles Perrault** per crear una de les seves òperes més conegudes sobre les relacions humanes: *La Cenerentola. La bontà in trionfo* o, el que és el mateix, **La Ventafocs. El triomf de la bondat**.

Aquest dossier educatiu vol oferir eines per analitzar aquesta òpera d'una manera diferent, ja que aborda l'obra des de diferents punts de vista. La intenció és buscar noves maneres d'aprendre i apropar-se a l'òpera. Les activitats estan destinades a escoles d'educació primària i als primers cursos d'ESO, i es poden adaptar i modificar segons les necessitats i les edats de cada visitant. A continuació suggerim una manera d'organitzar les activitats d'acord amb el nivell educatiu de cada grup:

<i>Activitat</i>	<i>Nivell educatiu</i>
Qui és qui	Primer cicle de primària
Embolíc	Tercer cicle de primària, ESO
El diari de La Ventafocs	Segon i tercer cicle de primària, ESO
El món al revés	Cicle mitjà i superior de primària
La vida del cantant	Educació primària, ESO
Cercatítols	Segon i tercer cicle de primària
Contacontes	Primer i segon cicle de primària
L'esbojarrada història de La Ventafocs	Tercer cicle de primària
Pensa una mica... quin és el teu desig?	Segon i tercer cicle de primària

No es tracta d'establir un exhaustiu pla d'activitats, sinó d'oferir uns punts de partida que serveixin d'estímul per reflexionar sobre l'òpera i trobar nous camins i noves idees que acostin aquesta manifestació artística al gran públic. Amb la finalitat d'aconseguir una millor comprensió de l'òpera i poder gaudir molt més de la representació, és recomanable treballar els blocs prèviament a l'aula: «**Una història que ja coneixem**», «**L'adaptació que en veurem**», «**Els protagonistes: un per un**» i «**Benvinguts a l'òpera**». Aquests capítols inclouen algunes de les claus que ens ajudaran a entendre millor **La Ventafocs** i, en general, el món de l'òpera.

El conte de **La Ventafocs** és una història universal, i això fa que sigui un vehicle ideal per treballar amb els més petits. Per als grans també és un bon argument per reflexionar sobre els valors de la societat en què vivim i conèixer altres cultures.

Explorar la història de **La Ventafocs** en un context actual és una manera de veure l'evolució de la societat fins als nostres dies i, alhora, també ens permet prendre una distància més gran per entendre actituds i fenòmens de la nostra societat.

Durant segles, l'òpera ha estat un entreteniment de masses que ha permès al públic relacionar-se i parlar amb els amics mentre escolta música. Aquest material vol difondre una sèrie de recursos que han d'ajudar a entendre l'òpera, sigui com a mitjà d'expressió que reflecteix les preocupacions i vivències de la societat en què vivim, sigui com a eina per comprendre els orígens d'aquest art i el seu context social: un punt d'unió entre l'òpera, la societat i el nostre alumnat.

Que comenci la funció!

01 Una història que ja coneixem

La Ventafocs: una història que ja coneixem

Quan ens referim a **La Ventafocs**, el primer que ens ve al cap és el conte de **Perrault** o la pel·lícula de **Walt Disney**; és a dir, la història d'una nena que és maltractada per la seva madrastra i les seves dues germanastres, obligada a treballar sense poder descansar i pràcticament aïllada de la resta del món. El príncep organitza una festa per trobar esposa, i la **Ventafocs**, malgrat les ganes que té d'anar-hi, és obligada a quedar-se a casa. L'aparició d'un fada padrina fa que la **Ventafocs** pugui assistir a la festa, amb la condició que torni a casa quan siguin les dotze de la nit. Allà coneix el príncep i balla amb ell..., però, tal com havien acordat, a les dotze fug corrents. En la fugida perd una de les seves sabates de cristall. El príncep, profundament enamorat de la desconeguda, recull la sabata i comença a buscar-ne la propietària per poder-s'hi casar. Finalment troba la **Ventafocs** i viuen per sempre més junts i feliços.

Aquesta història ha servit de pretext a nombroses obres musicals i teatrals, com per exemple **La Cenerentola. La bontà in trionfo** de Rossini. En realitat es tracta d'una història universal: la història d'amor entre Angelina (la **Ventafocs**), denigrada i maltractada per la seva pròpia família, i el príncep Ramiro, que cerca l'amor veritable.

Després de l'estrena d'**El barber de Sevilla**, van demanar a Rossini que compongués una nova òpera. Havent desestimat diversos arguments, perquè considerava que eren massa dramàtics, truculents o poc adequats per als cantants, va decidir acceptar la proposta del llibretista Jacopo Ferretti: utilitzar el conte de **La Ventafocs** de Perrault.

La versió de Rossini explica les peripècies d'Angelina, coneguda com la **Ventafocs**, que viu fent de criada a casa del seu padastre, Don Magnífico, al costat de les seves dues germanastres, Tisbe i Clorinda. El príncep Ramiro organitza una festa per trobar una dona per casar-s'hi i tenir-la al seu costat per regnar: una dona que l'estimi per com és, no pel que és. Per això es disfressa de criat i fa que el seu criat es disfressi de príncep. Surten tots dos de palau i visiten casa per casa els ciutadans i ciutadanes per convidar-los, sempre amb els papers canviats. En arribar a casa de Don Magnífico, veu la **Ventafocs**, se n'enamora i ella el correspon: estima el «criat del príncep». Ella vol anar a la festa, però les seves germanastres no l'hi deixen perquè elles també tenen la intenció d'anar-hi i, amb sort, una de les dues podria arribar a ser la consort reial! La intervenció de la Rateta fa que la **Ventafocs** pugui assistir a l'esdeveniment. A la festa es troben Ramiro (vestit ara de príncep) i la **Ventafocs**. En aquesta trobada, ella li dóna com a penyora un braçalet perquè li sigui més fàcil de tornar-la a trobar. Finalment el príncep Ramiro ho aconsegueix: es presenta a casa de la **Ventafocs** i diu que s'hi vol casar, davant la sorpresa i l'enuig de Don Magnífico i les seves germanastres.

A Rossini no li agradava la idea que una cosa tan sobrenatural com la fada padrina solucionés els problemes de la **Ventafocs**, i va convertir la història en una comèdia social, protagonitzada per personatges humans, en què s'explica el triomf de l'amor sobre el mal, tal com diu el subtítol de l'òpera: «La bontà in trionfo». Les figures de Don Magnífico i les seves filles, amb les seves ambicions i els seus desigs, són motiu de sàtira, mentre que la relació entre la **Ventafocs** i el príncep Ramiro és força més romàntica i bondadosa.

01

Una història que ja coneixem

La Ventafocs: una història que ja coneixem

Fruit d'aquest plantejament, l'òpera es diferencia en alguns aspectes del conte de Perrault. Analitzem-ne les modificacions més importants:

- 0 Rossini n'elimina els elements màgics i potencia les virtuts i els defectes de la condició humana.
- 0 La **Ventafocs** no se n'ha d'anar a les dotze del ball. De fet, quan el príncep Ramiro descobreix que la **Ventafocs** l'estima a ell, li demana de casar-se. Però ella li respon que no vagi tan de pressa, que abans s'han de conèixer millor. En realitat, la **Ventafocs** vol saber si l'amor de Ramiro és genuí i, per posar-lo a prova, li dóna la sabata i li diu si és capaç de tornar-la a trobar.
- 0 En comptes d'una sabata de cristall tenim un braçalet (tot i que a l'adaptació que en veurem es manté la sabata de cristall). La sabata és un element que ja apareix en versions molt antigues del conte de **La Ventafocs**. És Perrault qui la converteix en una sabata de cristall. En la mitologia celta i escandinava les muntanyes de cristall simbolitzen el pas a un altre món, que, en el cas de la **Ventafocs**, seria el pas a una vida feliç. Si la sabata fos de pell seria flexible i això faria que encaixés amb molts peus, però pel fet de ser de cristall les possibilitats es redueixen dràsticament. Rossini decideix canviar la sabata de cristall per un braçalet, ja que a Roma era considerat poc decent mostrar el turmell d'una dona en escena. A més, amb aquest canvi també s'eliminen les connotacions sobrenaturals i s'aconsegueix més realisme. O és que potser coneixes algú que tingui una sabata de cristall?

Sabias que... quan La Ventafocs es va representar a París el 1822 alguns crítics van comentar que Rossini havia substituït la sabata de cristall per un braçalet perquè la cantant que va estrenar a Roma el paper de la Ventafocs tenia uns peus molt lletjos? Gertrude Righetti Georgi va dir que a Roma, a diferència de París, mostrar els peus a l'escenari era considerat una actitud indecent. I encara va afegir: «Això no ho dic per defensar els meus peus. Vostès no em coneixen; si fos així, sens dubte afirmarien que tinc més a guanyar si ensenyo els peus que si em poso un braçalet.»

- 0 El personatge de la fada és assignat a Alidoro, conseller del príncep. A l'adaptació que en veurem, assumeix aquest paper la Rateta, animal d'origen humil com la Ventafocs. La Rateta guiarà i intercedirà en la unió entre la Ventafocs i el príncep Ramiro amb savis consells i ajudes. A més, farà de narradora i ens explicarà detalls de la història que només ella coneix, ja que, com que és menuda, es pot ficar per tot arreu!
- 0 Rossini substitueix la madrastra per Don Magnífico. Aquesta modificació ja l'havien feta altres compositors anteriorment. D'aquesta manera, aconseguim més equilibri en el repartiment de les veus (Alidoro, Dandini i Don Magnífico en els registres greus, i Tisbe, Clorinda, la Ventafocs i el príncep Ramiro en la regió aguda).

01

Una història que ja coneixem

La Ventafocs: una història que ja coneixem

- El personatge de Don Magnífico permet a Rossini reflectir l'ambició i la cobdícia humanes: si una de les filles de Don Magnífico es casa amb el príncep, ell també passarà a formar part de la reialesa!
- A diferència del príncep que trobem en el conte clàssic, assegut al seu palau esperant que alguna pretendent arribi fins a ell, a l'òpera rossiniana el príncep Ramiro pren la iniciativa de sortir a fora per tal de trobar una esposa que l'estimi pel que és i no pel que sembla, per la qual cosa intercanvia el seu aspecte amb Dandini, el seu fidel criat.

Totes aquestes diferències fan que la història d'amor entre la **Ventafocs** i el príncep Ramiro sigui una relació que podríem protagonitzar qualsevol de nosaltres ja que, en definitiva, tots ens hem sentit algun cop «**Ventafocs**» o hem conegut algun «Don Magnífico».

02 Una història que ja coneixem

L'adaptació que en veurem

L'argument

A partir de l'òpera de Rossini, Joan Font, el director de la companyia teatral **Comediants** n'ha fet una adaptació per al Gran Teatre del Liceu pensant en els infants (sigui per a funcions dirigides a escoles o per a un públic familiar). Joan Font ha traslladat a l'òpera tot el món de color i de somnis característics dels espectacles dels Comediants. En la preparació d'una òpera intervé tot un equip humà que, amb les seves aportacions i els seus punts de vista, creen un gran espectacle. Joan G. Guillén ha estat l'encarregat de dissenyar els vestuaris i l'escenografia, plens de color i formes geomètriques. La il·luminació, a càrrec d'Alberto Rodríguez, és un element que contribueix decisivament a crear diferents ambients sobre l'escenari.

Per fer aquesta adaptació, Joan Font, director dels Comediants, ha comptat amb la col·laboració de David Pintó. S'ha reduït la durada de l'òpera, però sempre se n'ha respectat i narrat tota la història. Font manté els personatges principals, però hi introdueix com a novetat la figura d'**una rateta** que fa de narradora, que és còmplice del públic en tot moment i que explica la història fil per randa i amb tots els secrets. D'altra banda, **recupera** la figura de la **sabata**, que, en l'òpera original, s'havia substituït per un braçalet.

Per evitar malentesos, en les dues primeres columnes comparem la versió del conte de **La Ventafocs** de Perrault (segurament la més difosa en llibres i pel·lícules com la de Walt Disney) amb la versió de Joan Font, que és la versió que els alumnes veuran i escoltaran; i a la tercera columna presentem també la versió que Jacopo Ferretti va escriure per a Rossini. D'aquesta manera els alumnes no es confondran, ja que entre la versió que ells coneixen millor, que és la Perrault, i la de Font/Pintó hi ha diferències molt importants que, si se saben abans, faciliten el seguiment de l'òpera.

<i>Perrault</i>	<i>Font/Pintó</i>	<i>Rossini/Ferretti</i>
La Ventafocs és delicada i sense ambició.	La Ventafocs és treballadora i està plena de vitalitat.	La Ventafocs és treballadora i està plena de vitalitat.
La Ventafocs té una madrastra malvada que la menysprea i la maltracta.	Don Magnífico, el padrastr , maltracta la Ventafocs . Somia que alguna de les seves dues filles, Tisbe i Clorinda, es casarà amb el príncep.	Don Magnífico, el padrastr , maltracta la Ventafocs. Somia que alguna de les seves dues filles, Tisbe i Clorinda, es casarà amb el príncep.
El príncep és al palau i espera que la seva estimada arribi algun dia.	El príncep Ramiro surt a buscar la seva estimada i decideix intercanviar la seva aparença per la del seu criat per poder saber qui l'estima realment pel que és i no per la seva condició aristocràtica.	El príncep Ramiro surt a buscar la seva estimada i decideix intercanviar la seva aparença per la del seu criat per poder saber qui l'estima realment pel que és i no per la seva condició aristocràtica.

02 *Una història que ja coneixem*

L'adaptació que en veurem

La fada padrina ajuda amb els seus poders màgics la Ventafocs a anar a la festa del príncep: converteix una carabassa en una carrossa i els ratolins en cavalls, i la vesteix amb un vestit preciós.	Joan Font substitueix la fada per una rateta que ajudarà i guiarà la Ventafocs en la història. Fa de narradora i explica fil per randa la història i tots els secrets de l'òpera a l'audiència.	Rossini elimina els elements sobrenaturals i en comptes de la fada introdueix la figura d' Alidoro , conseller del príncep, que proporciona la carrossa i els vestits a la Ventafocs per anar a la festa.
La Ventafocs se n'ha d'anar de la festa abans de mitja nit.	La Ventafocs decideix anar-se'n després d'haver vist el príncep.	La Ventafocs decideix anar-se'n després d'haver vist el príncep.
Mentre fug de la festa la Ventafocs perd una sabata de cristall .	La Ventafocs dóna al príncep una sabata com a penyora, però li demana que no la segueixi.	La Ventafocs dóna al príncep un braçalet com a penyora.
La Ventafocs es casa amb el príncep i perdona les seves dues germanastres.	El príncep Ramiro demana a la Ventafocs que es casi amb ell. Ella li demana que perdoni Tisbe i Clorinda.	El príncep Ramiro demana a la Ventafocs que es casi amb ell. Les germanastres i Don Magnífico demanen perdó a la Ventafocs i aquesta els abraça i els concedeix clemència.

La música

En aquest muntatge la part orquestral ha estat condensada i confiada a dos instruments: el piano i el fagot. El músic Albert Romaní ha estat l'encarregat de reduir i adaptar la música orquestral a aquests dos instruments. Als teatres d'òpera l'orquestra normalment no és a la vista, ja que està situada a la fossa, que és l'espai que hi ha davant de l'escenari, situat en un pla inferior. Amb aquesta ubicació de l'orquestra es facilita l'emissió de les veus dels cantants, amb la qual cosa el públic els sent millor i, a més, l'orquestra

no ocupa espai a l'escenari. En l'adaptació que en veurem, el piano i el fagot són en una plataforma a sobre de l'escenari, però amagats de l'audiència darrere un panell. A mesura que l'òpera avança, els instruments es van fent cada cop més visibles per al públic.

02 *Una història que ja coneixem*

L'adaptació que en veurem

El fagot

El fagot és un instrument de la família de vent fusta. Està format per tres parts desmuntables i un tudell en el qual es col·loca una doble canya, que és el que fa que tingui un so molt particular. En aquesta pàgina es poden veure les diferents parts del fagot i escoltar totes les notes que pot fer.

<http://www.el-atril.com/orquesta/Instrumentos/Fagot.htm>

El fagot s'acostuma a fer servir com a instrument d'acompanyament dins de l'orquestra, tot i que de vegades el seu so es presta molt a melodies i temes orquestrals. Un dels més coneguts és **A la cova del rei de la muntanya** d'Edvard Grieg, peça en què es pot sentir com el fagot alterna la melodia amb el contrabaix i el violoncel.

<http://www.youtube.com/watch?v=fzyi3C4gNnE>

Durant el segle XIX es van anar introduint en el fagot diverses modificacions i millores, com ara el mecanisme de claus, que serveix per canviar les notes, fins a arribar al fagot tal com el coneixem avui.

Vols veure el fagot en acció? Aquí tens tres exemples perquè gaudeixis del so d'aquest peculiar instrument.

<http://www.youtube.com/watch?v=uP2TLB1ZWaU&feature=related> <http://www.youtube.com/watch?v=CZ1Nz3U00as&feature=related>
<http://www.youtube.com/watch?v=2gXh83hNnWw&feature=related>

L'equip

Com hem comentat al principi del capítol, la producció d'una òpera depèn d'un ampli equip humà en què cadascú aporta les seves idees sobre l'obra, seguint les consignes del director d'escena i del director musical. Aquí tens la fitxa artística de **La Ventafocs**, que també és molt útil per saber qui és qui.

02 *Una història que ja coneixem* L'adaptació que en veurem

FITXA ARTÍSTICA

Direcció musical: Stanislav Angelov

Direcció d'escena: Joan Font (Comediants)

Escenografia i vestuari: Joan Guillén

Il·luminació: Alberto Rodríguez

Coreografia: Xevi Dorca

Adaptació musical: Albert Romani

Rateta: María Caselles, Marta Rosell

Príncep Ramiro: Albert Casals, Jordi Casanova

Dandini: Toni Marsol, Lluís Martínez

Don Magnífico: Jeroboam Domingo Tejera, Xavi Fernández

Clorinda: Maia Planas, Belén López

Tisbe: Anaïs Masllorens, Laura Ortiz

Angelina: Anna Tobella, Marta Valero / Carol García

Piano: Stanislav Angelov / Olga Kharitonina

Fagot: Laia Magri / Pau Santacana

Nova producció: Gran Teatre del Liceu

I... Rossini

Gioachino Rossini neix a la ciutat italiana de Pesaro el 29 de febrer de 1792. El seu pare tocava la trompa i la seva mare cantava en companyies d'òpera ambulants. Ja des de molt jove Rossini va demostrar que tenia moltes aptituds musicals. El seu pare li va ensenyar els rudiments bàsics de la música fins que amb dotze anys va tenir el seu primer mestre «oficial», en ingressar al Conservatori de Bolonya. Un any després ja guanyava el seu primer sou cantant a les misses, ja que tenia una veu de soprano molt bonica i un caràcter afable i vital. Els progressos de Rossini són molt ràpids: amb dinous anys ja és director d'orquestra i el 1810 compon la seva primera òpera, **El contracte matrimonial**. A partir d'aquest moment se succeeixen un sens fi d'èxits en la vida de Rossini: en primer lloc a la seva Itàlia natal i posteriorment a tot Europa, amb òperes com **El barber de Sevilla** i **La Ventafocs**. El 1820 la sort somriu a Rossini. Primer es casa, després d'un llarg nuviatge, amb **Isabella Colbrán**, cantant que serà protagonista d'algunes de les seves òperes. Més endavant el criden des de Londres i París, on treballa per als teatres i la reialesa. Rossini era un compositor prolífic que treballava a una velocitat inusual (va escriure l'òpera *El barber de Sevilla* en... tretze dies!). Després de compondre **Guillem Tell**, va decidir retirar-se com a compositor d'òperes. Havia guanyat i acumulat tants diners que es podia permetre el luxe d'abandonar la composició i dedicar-se a una de les seves grans passions: la cuina. Qui no ha provat uns **canelons Rossini**?

El 1845 mor la seva dona, Isabella Colbrán, i estableix una relació sentimental amb **Olympe Pélissier**, amb qui es casa el 1846. En els darrers anys de la seva vida viu a París i, malgrat el seu fràgil estat de salut, encara té forces per compondre algunes peces per ser interpretades en recitals de caràcter privat. El 1868 mor a casa seva, a Passy, prop de París.

03

Una història que ja coneixem

Els protagonistes: un per un

La Ventafocs és una òpera en què cada personatge té un paper important en la vida dels altres. Per exemple, la **Ventafocs** sempre és obligada a treballar i s'ha de quedar a casa perquè el seu padastre i les seves germanastres la tracten com una esclava. Però la **Ventafocs** és, alhora, motiu d'enveja per a les seves germanastres.

Pel que fa al príncep i al seu criat, les seves vides estan lligades a les diferències socials que fan que un sigui príncep i l'altre criat i, alhora, que depenguin l'un de l'altre. De la mateixa manera, el príncep, que ocupa l'estrat més alt de l'escala social, governa perquè els ciutadans (Don Magnífico, les germanastres, la **Ventafocs**, etc.) ho accepten.

Potser l'únic personatge que no depèn dels altres és la Rateta. Ella pot observar i explicar la història, i actuar amb equanimitat i sense influències externes. A més, i això és el millor, ho pot fer sense que la vegin.

Rossini despulla la història dels seus components màgics i combina elements bufos (és a dir, element còmic que de vegades poden fregar el grotesc) amb elements realistes que aconseguen que l'audiència percebi els personatges d'una manera més propera. Qui ni coneix una **Ventafocs**, un Don Magnífico, una Tisbe...? Personatges presumptuosos, vanitosos, bondadosos que apareixen a l'òpera, però que també existeixen en el món en què vivim.

Val la pena ressaltar el fet que Rossini caracteritza els seus personatges a partir de les melodies que canten. La **Ventafocs**, que encarna la virtut i la bondat, té les melodies més complexes i virtuoses, tal com es pot apreciar en la darrera ària «**Non più mesta**», mentre que les seves germanastres tenen melodies més previsibles i monòtones, com veurem a <http://www.youtube.com/watch?v=FXGpMQp3Lg8>. El caràcter sorneguer de Don Magnífico està genialment reflectit en les melodies que canta, com es pot veure a «**Miei rampolli femminini**», ària en què Tisbe i Clorinda el desperten quan dorm. De la mateixa manera, el príncep Ramiro sempre exhibeix un cant elegant, que no perd ni tan sols quan es disfressa de criat, ja que les seves qualitats humanes i vocals no s'alteren tot i que canviï d'aspecte físic i social...; l'elegància no es perd mai! En el duo «**Un soave non so che**», l'elegància del príncep (disfressat de Dandini) queda esplèndidament plasmada en el moment que es troba per primer cop amb la **Ventafocs** i... sorgeix l'amor.

03

Una història que ja coneixem

Els protagonistes: una a un

Coneguem millor els protagonistes:

Angelina

La Ventafocs, mezzosoprano

Orfe de pare, la seva mare es casa amb Don Magnífic i aquesta mor al cap de poc temps. El seu padrastre i les seves germanastres la tracten com una criada, i l'obliguen a cuinar i netejar la casa. D'aquí ve el sobrenom de la **Ventafocs**, ja que sempre està bruta de cendra.

Malgrat el maltractament que rep del seu padastre, Don Magnífic, i de les seves germanastres, Clorinda i Tisbe, la **Ventafocs** no es rendeix en la cerca d'una vida millor, i potser del seu príncep somiat. Rossini reserva les seves millors melodies i el virtuosisme per al personatge més noble i bondadós.

Ramiro

Príncep de Salern, tenor

El príncep Ramiro està obligat a casar-se per poder governar. El seu caràcter romàntic fa que busqui algú que l'estimi tal com és, sense que la seva condició aristocràtica hi influeixi. Amb aquesta finalitat intercanvia la seva vestimenta de príncep amb la del seu criat, Dandini, molt més humil, per poder saber d'aquesta manera què pensa realment d'ell la gent que el veu.

Don Magnífic

Barone di Monte Fiascone, baix

Noble decadent que ha arruïnat l'economia familiar per la seva gran afició a la beguda, tal com indica el seu nom (**fiascone** significa 'ampolla' en italià). S'ha convertit en la riota de tothom i per poder arreglar aquesta situació vol que una de les seves filles es casi amb el príncep.

Tisbe i Clorinda

Filles de Don Magnífic, mezzosoprano i soprano

Germanastres presumides i antipàtiques. Odien la **Ventafocs** i es passen el dia donant-li ordres i maltractant-la. Només els preocupa la seva imatge i l'obtenció de reconeixement i èxit social.

No les convidis mai a casa teva!

03

Una història que ja coneixem

Els protagonistes: una a un

Dandini

Criat del príncep, baríton

Criat i còmplice del príncep. Intercanvia el seu aspecte amb el del príncep Ramiro i l'ajuda a dur a terme el seu pla. Durant la seva aparença principesca es creen situacions còmiques, ja Dandini s'aprofita de la seva momentània condició i paper aristocràtic.

Qui no ha somiat de ser príncep encara que només un dia?

Rateta

Personatge simpàtic que fa de narradora i ens explica fil per randa la història. Aquest animalet és l'únic que coneix la veritable història que s'amaga darrere de cada personatge. Per això orienta i ajuda la **Ventafocs** a anar a la festa que el príncep ha organitzat per tal de trobar una esposa entre les assistents.

Sort que les germanastres no tenen cap gat!

Ara que ja coneixem millor els personatges de **La Ventafocs**, per què no juguem amb ells?

Qui és qui?

Primer cicle de primària

En primer lloc, demanem que cada alumne triï un personatge de la història: la Ventafocs, el príncep Ramiro, Tisbe, Clorinda, Don Magnífic, Dandini i la Rateta). A continuació, ha de pensar com és, com ha d'anar vestit, quina personalitat té..., i ha d'escriure el nom del personatge en un paper. Si ho prefereix, també el pot dibuixar o fins i tot fer-ne un retallable.

Quan els alumnes hagin creat el seu personatge es distribuïran en parelles. Col·locaran la seva figura de manera que el seu contrari no la pugui veure. Aquest anirà fent preguntes per endevinar la identitat del personatge «misteriós». Cada alumne farà una pregunta per torn i només es podrà respondre «Sí» o «No», fins que un d'ells endevini qui és el personatge.

Una variant molt divertida pot ser que cada alumne pengi el seu personatge a l'esquena d'un altre company de classe. D'aquesta manera els alumnes no saben quin personatge duen a l'esquena i ho han d'endevinar fent preguntes.

Antes de la òpera

03

Una història que ja coneixem

Els protagonistes: una a un

Després de la òpera

Embolic

Tercer cicle de primària

A La Ventafocs s'estableixen diferents relacions entre els personatges, que són degudes a diferents raons: les relacions familiars, l'amor, l'ànima de poder, l'enveja, la jerarquia social..., són alguns dels eixos entorn dels quals giren l'argument de la història i els papers dels diferents protagonistes.

Proposem ara un exercici per descobrir les motivacions i intencions de cada personatge i veure com interactuen entre ells mitjançant la creació d'un diàleg. Aquest diàleg ha de durar entre un minut i un minut i mig. Aquí fem algunes propostes:

- 0 Tisbe i Clorinda parlen entre elles de la Ventafocs.
- 0 Tisbe i Clorinda intenten agradar al príncep Ramiro.
- 0 El príncep Ramiro demana a la Ventafocs que es casi amb ell.
- 0 Tisbe i Clorinda imaginem què farien si alguna d'elles es casés amb el príncep.
- 0 Don Magnífico parla amb la Rateta sobre la possibilitat de ser el sogre del príncep.
- 0 Tisbe i Clorinda descobreixen que el príncep està arruïnat.
- 0 Tisbe i Clorinda troben la Ventafocs i aquesta els explica que li ha tocat la loteria.
- 0 Tisbe i Clorinda discuteixen sobre com s'han de repartir l'herència de la seva mare.

També podem demanar als alumnes que s'inventin noves situacions i nous diàlegs, a partir de les reflexions i les qüestions que hagin sorgit durant l'activitat. Potser sortiran preguntes com les següents:

- Tisbe i Clorinda es fixarien en el príncep si anés vestit amb parracs?
- Com seria tractada la Ventafocs si portés vestits de luxe?
- Per què el príncep decideix canviar-se el vestit pel del criat Dandini?

03 *Una història que ja coneixem*

Els protagonistes: una a un

Després de la òpera

El diari de...

Segon i Tercer cicle de primària

La Ventafocs i el príncep Ramiro es troben a la festa. Tots dos es dediquen mirades constants de complicitat i no paren de coquetejar.

Mentrestant, Tisbe i Clorinda observen la situació a distància. Elles volen ballar amb el príncep però aquest no els fa cap mena de cas... Això fa que s'enfadin moltíssim perquè s'han passat tota la tarda a la perruqueria i s'han comprat els millors vestits de gala i, en definitiva, tot per a res..., ja que el príncep les ignora!

Al final de la nit, el príncep Ramiro declara el seu amor a la Ventafocs i ella li respon que necessita temps per pensar-s'ho.

Don Magnífico, que els contempla de lluny, recorda just en aquell moment que...

Podríem imaginar el moment en què arriben a casa tots els personatges i pensen en què els ha passat:

- Ø La Ventafocs està feliç per l'amor del príncep, però, alhora, potser també està espantada per la situació. Potser se sent desbordada...
- Ø El príncep Ramiro està nerviós i inquiet esperant la decisió de la Ventafocs.
- Ø Tisbe i Clorinda estan enfadades perquè el príncep les ha ignorades. O potser se senten tristes? Potser s'haurien pogut estalviar els diners de la manicura, la roba i les sabates!
- Ø Don Magnífico...

Escriure un diari personal és una manera de reflectir els nostres sentiments i pensaments, que molt sovint no tenim l'oportunitat ni el coratge de comunicar, sigui perquè no volem que els altres ho sàpiguen o perquè no ens atrevim a dir-ho. Un diari és intransferible i privat, ningú no hi té accés, i per aquest motiu hi podem abocar, com si fos en una caixa forta, els nostres sentiments més profunds i secrets. Un diari personal ens pot ajudar a saber fets i detalls que mai no podríem descobrir d'una altra manera. El diari escrit per Ana Frank, en què deixa testimoni de les seves experiències i les de la seva família durant la Segona Guerra Mundial, ens transmet informació i vivències en primera persona que, altrament, no coneixeríem.

03

Una història que ja coneixem

Els protagonistes: una a un

Segon i Tercer cicle de primària

Després de la òpera

Així doncs, podem proposar als alumnes que escullin un personatge i que pensin què escriuria al seu diari aquesta nit després del ball al palau del príncep. Segurament cada personatge pensarà en els seus objectius, expectatives, anhels, frustracions, i en possibles solucions i canvis, i ho evocarà per escrit i sense filtres en el seu preuat diari personal.

Estimat diari...

El món al revés!

Segon i Tercer cicle de primària

Després de la òpera

Un dels temes bàsics dels contes i, en particular, en el de La Ventafocs és el canvi de papers dels personatges. La Ventafocs inicialment és una humil noia i al final és una princesa; en canvi les seves germanastres, que són presumides i orgulloses, són ridiculitzades i avergonyides. En el cas del príncep aquest canvi és més evident, ja que adopta l'aparença del seu criat i passa visualment de pertànyer al rang social més alt, el de la reialesa, a ser un simple majordom. Aquest tipus de canvi és freqüent en contes populars i llegendes, però també en pel·lícules com Star Wars, en què Obi-Wan Kenobi, amb la seva aparença de captaire, en realitat és un cavaller jedi!

Els canvis no afecten només els personatges, sinó també els escenaris i els objectes. La Ventafocs comença a prop de les cendres i al final de la història viu al palau del príncep. I la carabassa es transforma en un esplèndid carruatge.

De vegades hi ha històries que es desenvolupen en un «món al revés». N'és un exemple la pel·lícula Shrek, en què els monstres són bondadosos, les princeses no són com les imaginàvem i en comptes de dracs hi ha dragues... Per què no imaginem una història de La Ventafocs en què tot és i passa al revés?

Una Ventafocs molt perversa...

Unes germanastres que la volen ajudar...

Un padrastre que l'omple de regals i de vestits...

Un príncep presumit, només preocupat per trobar una princesa multimilionària...

Un fada padrina que enganya la Ventafocs...

04

...En forma d'òpera

Benvinguts a l'òpera

L'òpera és una forma artística molt completa en què s'uneixen teatre, música, poesia, cant, dansa, arts plàstiques... per explicar una història. És com una obra de teatre en què els protagonistes canten, en comptes de parlar. L'òpera és un espectacle de gran complexitat que, gràcies a la combinació de diferents arts i disciplines, transporta l'audiència a les emocions i situacions més variades.

A diferència de **musicals** com **High School Musical** o **Grease**, l'òpera no té diàlegs parlats (tot i que algunes òperes sí que tenen parts dialogades). Les parts cantades es divideixen en recitatiu i ària. El **recitatiu**, tal com el seu nom indica, s'assembla a la veu parlada i s'utilitza quan l'acció avança a través del diàleg dels personatges. A les **àries** l'acció dramàtica s'atura i els personatges mostren els seus sentiments i reflexions. Els cantants, d'altra banda, tenen una formació musical i vocal que els permet poder projectar la veu als teatre sense necessitat de micròfons.

Els compositors escriuen la música, però necessiten un text. Aquesta és la tasca del llibretista, la d'escriure el **libretto**, paraula que en italià significa 'llibre petit' i que en català es tradueix per **llibret**. Quan es canta una frase es triga molt més temps a articular-la que quan es parla, per això el text s'ha d'adaptar i condensar. T'imagines una òpera amb tot el text d'**El Quixot**? El llibret afecta decisivament la música, ja que les paraules tenen influència en el ritme de les melodies, les emocions que es descriuen queden reflectides en el caràcter de la música i la seva divisió en capítols influeix en l'estructura general de l'òpera.

L'estrena d'una òpera és el fruit del treball d'un ampli equip de professionals, alguns dels quals són a la vista del públic, especialment els cantants solistes, els cors, i en certa manera, també l'orquestra i el seu director. Però hi ha moltes més persones que no veiem i que fan una tasca imprescindible perquè una òpera pugui «alçar el teló»: regidors, maquinistes, tècnics de llums, sastres, perruquers, maquilladors i un llarg etcètera. Gràcies a la col·laboració i l'aportació de tots, la representació d'una funció d'òpera és possible.

Sabías que... es poden visitar virtualment alguns teatres d'òpera i que es pot fer una volta pels llocs inaccessibles per al públic, com la zona de control, la sastreria o les sales d'assaig?

Aquí et facilitem l'enllaç per al **Teatro Real** de Madrid i el **Gran Teatre del Liceu** de Barcelona.

Et ve de gust un gelat?

Al principi del segle XIX, l'òpera era un esdeveniment social al qual assistia la gent per divertir-se, parlar, flirtejar, jugar, fer negocis i, de vegades..., fins i tot per escoltar música!

Molt sovint al **foyer** dels teatres hi havia taules de joc, com ara als casinos. De fet, els seus compositors i cantants procedien en gran part dels guanyos que resultaven d'aquesta activitat.

La vida als teatres era molt diferent de la que hi trobem ara. Durant les representacions es podia menjar, beure i fins i tot parlar amb el company de butaca. La gent es relacionava, es coneixia, feia negocis o trobava parella.

La forma de ferradura dels teatres permetia veure el que passava a l'escenari i també el que feia la resta de l'audiència. Les llotges privades es van convertir en la prolongació del saló de casa, s'hi menjava i, posteriorment, es gaudia de l'òpera.

Una prova que la vida als teatres era molt diferent de l'actual és que el dia que es va inaugurar el Teatre del Liceu de Barcelona l'alcalde va emetre un comunicat en què apareixien diversos advertiments, com ara: «Prohibida l'entrada de gossos, ni tan sols acompanyats dels seus amos», «Prohibit taral·lejar les melodies que s'hagin memoritzat» o «Prohibit portar el compàs amb els ventalls». Sembla que en altres teatres tot això sí que era permès!

Aquesta característica de l'òpera com a mitjà de relació social també afecta la música. La raó de les llargues obertures només és una manera de donar temps perquè l'audiència s'acomodi a les seves butaques. Més curiosa és l'**aria di sorbetti**, que consistia en una ària cantada per un personatge secundari durant un moment de poc interès de l'òpera, en què els venedors oferien gelats i dolços: d'aquí ve el nom. (Quina cara posaria Rossini si veiés amb quin silenci s'escolten actualment les **aria di sorbetti**!). Aquí podràs escoltar una **aria di sorbetti** de l'òpera de Rossini **El barber de Sevilla**; ja veuràs que abans de l'ària hi ha uns petits fragments de recitatiu.

Els cantants eren els grans protagonistes de l'òpera i eren objecte de totes les mirades. Els compositors escrivien les seves òperes pensant en les qualitats i les capacitats de cada cantant per poder aprofitar al màxim les seves possibilitats vocals i dramàtiques. El poder dels cantants arribava fins a tal punt, que de vegades introduïen les seves cançons favorites enmig d'una òpera per poder lluir les seves habilitats o improvisaven tota mena d'ornaments, encara que no tinguessin res a veure amb l'argument de l'òpera que s'interpretava. Rossini detestava aquesta pràctica, ja que ell escrivia amb molts detalls i amb una gran precisió cadascuna de les notes i dels ornaments que desitjava. En aquest sentit els cantants s'assemblaven a les grans estrelles de cinema de Hollywood, desitjoses d'acaparar tota l'atenció i per a les quals es fan pel·lícules a mida.

04

...En forma d'òpera

Benvinguts a l'òpera

Una de dives... La soprano **Kathleen Battle**, coneguda per les seves manies i capricis, va ser convidada a cantar l'himne nord-americà a la Casa Blanca. Quan va arribar la limusina que l'havia de dur a Washington, va dir que no li agradava el color i va demanar que n'enviessin una altra. Ja dins la nova limusina, la Battle va trucar per telèfon a la companyia propietària del vehicle perquè truquessin al xofer que la duia i li diguessin que baixés l'aire condicionat. Increïble, però cert!

Aplaudiments a 5 euros!

El públic era exageradament exigent i si l'actuació d'algun cantant no els satisfia del tot no tenien cap problema a bramar, xiular i cridar en senyal de protesta.

Sabias que... la paraula fiasco procedeix de la paraula italiana fiascone, en referència al so que el públic feia amb les ampolles de vi quan les colpejaven perquè consideraven que el nivell artístic no era bo? Fiascone també és l'origen del nom de Don Magnífico, en al·lusió a la seva afició a la beguda.

A partir del 1830 fou costum als teatres parisencs de contractar aplaudidors professionals que, sota la direcció d'un **xef de claque** (cap d'aplaudidors), aplaudien en els moments més dramàtics per realçar la representació. La **claque** era una manera efectiva d'incrementar l'entusiasme de l'audiència. Hi havia diferents tipus d'aplaudidors: els **commissaires**, que eren els que se sabien l'obra de memòria i feien comentaris sobre els moments més importants de la trama durant l'entreacte; els **rieurs**, encarregats de riure en els moments còmics; els **pleureurs**, que fingien plorar o es provocaven el plor olorant sals en els moments més emocionants; els **connaisseurs**, que aparentaven ser grans entesos amb els seus comentaris d'aprovació, i els **bisseurs**, que provocaven els bisos al final de la representació amb els seus aplaudiments i crits: «Una altra!, una altra!». El 1919 apareixien al **Musical Times** les tarifes d'una agència de **claque** italiana: aplaudiment d'entrada d'un cavaller, 25 lires; aplaudiment d'entrada d'una dama, 15 lires; aplaudiment durant la funció, 10 lires; aplaudiment insistent, de 15 a 17 lires segons la intensitat; crits de «Bravo!», 5 lires; un bis, 50 lires.

De vegades el *xef de claque* ofería els seus serveis als cantants i compositors abans de les estrenes i si no accedien a pagar les seves tarifes amenaçaven d'esbrincar l'obra i la interpretació. És ben clar que tothom qui volia triomfar en el teatre de primer havia de negociar amb la *claque*. Teatres com *La Scala* de Milà eren temuts pels artistes per les seves estrepitoses *claques*.

04

...En forma d'òpera

Benvinguts a l'òpera

Sabías que...

Encara que actualment ja no existeixen aplaudidors professionals, el fenomen de la claque continua vigent als teatres. En aquest vídeo es pot veure la reacció del tenor Roberto Alagna després de ser esbrincat a La Scala de Milà. Encara que sembli mentida no estava preparat!

<http://www.youtube.com/watch?v=AxyBxbGF-Qg>

L'òpera ha estat sempre un reflex de la societat del moment en què ha estat creada i sovint els arguments contenen altes dosis de crítica social i política. De fet, l'òpera va ser en primer lloc un espectacle cortesà i després es va convertir en un entreteniment de masses, com ho són actualment les sèries de televisió o el cinema. A les òperes i a les sèries sempre apareixen temes com l'amor, la tragèdia, la passió i la mort. Les melodies de compositors com Rossini o Verdi eren conegudes pels aficionats i el públic en general, com ho són ara les dels «40 principals». Els grans costos de producció de l'òpera van provocar l'encariment de les entrades i, conseqüentment, es va convertir en un espectacle més elitista. Els teatres d'òpera van esdevenir llocs utilitzats per rics i magnats, que discutien i tancaven tractes a les seves llotges privades.

Actualment l'òpera intenta distanciar-se d'aquesta imatge elitista. Ofereix produccions més modernes, busca una imatge molt més actual i vol recuperar l'«interès» popular per tal que arribi a tots els estrats socials. Les noves tecnologies afavoreixen que l'òpera pugui arribar a totes les cases: la televisió, el vídeo i també Internet són camins que duen a trobar un nou públic. Els teatres d'òpera busquen noves fórmules per atraure el públic i difondre l'òpera. Alguns han iniciat, per exemple, a diversos països i amb una gran acollida entre la gent, la projecció en directe (en format i so d'alta definició) d'òperes en cinemes, a la **platja...**

Som davant d'una nova forma de veure i viure l'òpera?

La vida del cantant

Ser cantant d'òpera és una professió que demana molta feina i dedicació. Els cantants estan en el punt de mira de totes les crítiques i sobre ells recau l'èxit o el fracàs d'una òpera. A més, com hem vist, el gran públic té més formes d'accés a l'òpera i pot establir comparacions entre les figures del cant.

A primera vista la professió de cantant pot semblar inaccessible per a tots nosaltres, però en realitat es tracta d'una professió com qualsevol altra. L'«únic» requisit és tenir una veu adequada i desenvolupar-la a partir d'una tècnica vocal. Paral·lelament, els cantants han d'adquirir coneixements musicals (teoria i història de la música), fer classes d'art dramàtic per poder interpretar convincentment els rols operístics i estudiar dicció de diversos idiomes (l'italià, l'alemany i el francès són els més freqüents en l'òpera) per poder pronunciar el text amb claredat i que s'entengui.

Els primers papers operístics d'un cantant acostumen a ser personatges secundaris, amb una aparició escènica molt breu i petites intervencions musicals. Progressivament els cantants van agafant experiència fins que poden interpretar els papers principals. És important pensar que el cantant ha de dur el paper après de memòria des del primer dia d'assaig, i per això tenen professors particulars que els ajuden a refinar la seva tècnica vocal i actoral. En els assajos es treballa amb el director d'escena i el director musical. Tots dos tenen les seves idees i els seus plantejaments propis sobre quin caràcter tindrà el personatge i com ha de sonar. Per això el cantant ha de ser flexible i tenir molts recursos tècnics per aconseguir el resultat que volen els directors.

Molts cantants d'òpera no saben que tenien una veu privilegiada fins que algú els va fer veure l'instrument que posseïen. Aquest és el cas del tenor Juan Diego Flórez, que es dedicava a cantar cançons dels Beatles o Elvis Presley al bar que regentava la seva mare, fins que el seu professor de música de l'institut li va recomanar que fes classes de cant al Conservatori. A partir d'aquest moment la seva carrera ha anat avançant, i avui és un dels tenors més importants del moment i està considerat per la crítica com el successor de Pavarotti. El seu web <http://www.juandiegoflorez.com/> recull més informació sobre la seva vida i s'hi pot escoltar la seva veu impressionant.

Com en totes les professions, per poder triomfar, a més de tenir una sòlida preparació, la sort també té un important paper. Encara que pugui semblar un tòpic, la sort és un ingredient essencial en la vida d'un cantant d'òpera. La gran competència que existeix entre els cantants fa que tenir una oportunitat per debutar en un teatre d'òpera sigui una empresa difícil. Alguns cantants d'òpera han trobat l'èxit després d'haver cobert la baixa d'un altre cantant a última hora. Aquest és el cas de Montserrat Caballé, a qui li va arribar l'oportunitat, després de cantar paper secundaris en teatres europeus, substituint **Marilyn Horne** al Carnegie Hall de Nova York. Va tenir un èxit tan gran que va rebre una ovació de més de 25 minuts i una allau d'elogis!

04

...En forma d'òpera

Benvinguts a l'òpera

Altres cantants han aconseguit la fama després de guanyar un concurs de cant. Guanyar un concurs d'aquestes característiques vol dir obtenir automàticament un pluja de contractes. A més, alguns d'aquests concursos estan organitzats per cantants ja consagrats, com ara **Operalia**, apadrinat per **Plácido Domingo**. Altres concursos, com el **Singer of the World** organitzat per la BBC, reuneix des del 1983 vint-i-cinc de les promeses més sòlides de la lírica. De fet, és un concurs molt semblant als que actualment estan tant de moda (com Operación Triunfo), amb eliminatòries retransmeses en directe per la televisió. Cantants com **Ainhoa Arteta** o **Bryn Terfel** han estat alguns dels guanyadors d'aquests prestigiosos concursos.

Els cantants d'òpera sempre han estat objecte d'atenció mediàtica per la seva activitat artística però també per la seva vida social. Un dels casos més coneguts és el de la soprano **Maria Callas**, cantant de gran talent i aptituds dramàtiques. La seva intensa vida personal plena de *glamour* al costat del magnat Aristotelis Onassis ha estat el pretext de diverses pel·lícules de cinema (w) i sèries de televisió (*Callas i Onassis*). Aquí tens una mostra de l'inigualable art de la Callas cantant l'«**Havanera**» de l'òpera *Carmen* de Bizet.

Un altre cas és el fenomen d'«Els Tres Tenors» protagonitzat per **Luciano Pavarotti**, **Josep Carreras** i **Plácido Domingo**, que van dur la música clàssica als grans estadis i auditoris d'arreu del món. Aquests concerts van tenir un gran èxit comercial i, de fet, el disc d'Els Tres Tenors es va convertir en el disc de música clàssica més venut fins avui. Vols veure Els Tres Tenors? En aquest enllaç el podràs escoltar cantant la famosa ària «**La donna è mobile**».

Actualment hi ha una tendència a modernitzar la imatge de l'òpera. Els primers a abanderar aquest canvi són els mateixos cantants, que van abandonant progressivament la imatge clàssica del cantant per adoptar una estètica molt més *fashion*. Per veure aquest canvis, pots mirar aquests webs:

http://www.historicopera.com/index_main.htm

<http://www.martoneva.hu/>

<http://www.-tebaldi.com/gallery.htm>

i comparar-los amb aquests:

<http://www.annanetrebko.com/>

<http://www.erwin-schrott.com/>

<http://www.hvorostovsky.com/index.shtml>

Ja veuràs quin canvi!

Des de l'època del cèlebre tenor **Caruso**, els cantants han intentat apropar-se a altres estils musicals, a més de l'òpera. Cançons populars, napolitanes, boleros i cançons lleugeres han passat a formar part del repertori d'alguns intèrprets. Aquí podràs escoltar Caruso cantant la famosa cançó «**O sole mio!**». Alguns fins i tot s'han endinsat en la música pop, com ara Montserrat Caballé i el seu duo amb el cantant de Queen, **Freddie Mercury**, amb la cèlebre «**Barcelona**». Altres cantants, com la mezzosoprano sueca Anne Sophie von Otter, han gravat discos amb estrelles del pop, com Elvis Costello, i han cantat cançons d'Abba o dels Beatles. Aquí la pots veure cantant una cançó d'**Abba**.

Alguns cantants són també famosos per les seves aficions i hobbies. Luciano Pavarotti es va plantejar la possibilitat de jugar professionalment al futbol en la posició de porter i va ser un gran seguidor de la Juventus. El tenor mexicà Rolando Villazón passa el seu temps lliure dibuixant; aquí pots veure alguns dels seus originals **dibuixos**.

La vida del cantant d'òpera s'assembla a la de l'esportista d'elit: són professionals que necessiten mantenir-se en forma, cuidar-se físicament (en el cas dels cantants, vol dir no fatigar la veu i fer exercici físic), dur una dieta equilibrada i descansar. La intensitat i la concentració que comporta una representació operística fan que l'esforç físic i mental sigui molt gran i, normalment, després d'un dia de funció es descansa. Perquè te'n facis una idea, hi ha òperes de Wagner que duren quatre hores!

Cercatítols

Rossini es va comprometre amb l'empresari Pietro Cartoni del Teatro Valle de Roma a compondre una òpera per estrenar-la el 26 de desembre de 1816. Acabava d'estrenar *Otello* el 4 de desembre i no tenia ni llibret ni cap idea sobre el nou encàrrec. L'empresari Cartoni va proposar un llibret sobre *Francesca di Foix*, però fou vetat pel censor del Vaticà. Així doncs, Rossini, el llibretista Ferreti i Cartoni van decidir reunir-se per tal de trobar un tema per a la nova òpera. Ferreti va proposar més de vint arguments, que Rossini va anar rebutjant l'un rere l'altre. Finalment, després de parlar del tema gairebé tot el dia, li va proposar la possibilitat d'escriure un llibret sobre **La Ventafocs**, i Rossini va preguntar: «Quan en tindràs l'esborrany a punt?» I Ferreti va respondre: «Tot i la son que tinc, el tindràs demà a primera hora».

Sabias que... La Ventafocs ja havia estat objecte d'adaptacions operístiques anteriorment? Dos anys abans de l'estrena de La Ventafocs, l'òpera **Agatina o la virtú premiata** de l'italià Stefano Pavesi havia estat estrenada a Milà i es tractava d'una còpia d'una altra òpera anterior, **Cendrillon**, del compositor francès Nicolo Isouard. Posteriorment autors com **Massenet**, **Prokofiev** o **Rodgers/Hammerstein** també van crear composicions entorn de La Ventafocs. És clar que el copyright encara no s'havia inventat!

04

...En forma d'òpera

Benvinguts a l'òpera

llarg de la seva carrera, Rossini va utilitzar tota mena de llibrets per compondre les seves òperes, des d'adaptacions literàries —com *El barber de Sevilla* (**Beaumarchais**), *Tancredi* (**Voltaire**) o *Otello* (**Shakespeare**)— fins a històries sobre personatges llegendaris —com **Guillem Tell**, **Elisabetta, regina d'Inghilterra** o **Semiramide**.

Sabias que... Per poder seguir l'argument d'una òpera, és recomanable conèixer o llegir el llibret abans. Aquí podràs consultar els llibrets traduïts al castellà de les òperes més importants.

<http://www.supercable.es/~ealmagro/kareol/obra.htm>

Els personatges mitològics i llegendaris sempre han estat un tema preferent al llarg de la història de l'òpera. Compositors com **Monteverdi**, **Glück** o **Offenbach** han creat òperes entorn del mite d'**Orfeu**. La vigència i l'actualitat de les històries mitològiques han provocat que trobem moltes òperes inspirades en aquesta temàtica, com ara **Dido i Enees** de Purcell, **Elektra** de Strauss o **Oedipus Rex** de Stravinsky.

Propers a la mitologia, els personatges històrics també han estat objecte de creacions operístiques, com ara **El Cid** (Massenet), **Nabucodonosor** i **Aïda** (Verdi) o **Maria Stuarda** (Donizetti). Per la importància de la seva obra, **Wagner** és un cas a part: inspirat en la mitologia europea, sobretot germànica, va crear un univers fantàstic de personatges mítics i llegendaris que s'havien de convertir en els protagonistes d'òperes, com **Parsifal**, **L'anell dels Nibelungs**, **Lohengrin** o **Tristany i Isolda**.

Les adaptacions literàries han estat també una font inesgotable de llibrets. **El Quijote**, obra coneguda arreu del món, ha inspirat òperes a compositors com Falla (**El Retablo de Maese Pedro**), Massenet (**Don Quichotte**) o Salieri (**Don Chisciotte alle nozze di Gamace**). En són més exemples **La dama de les camèlies** d'Alexandre Dumas (fill), que va inspirar Verdi a compondre **La Traviata**, **Carmen** de Prosper Mérimée, que va donar lloc a l'òpera homònima de Bizet o el llibre de Henry Murger *Escenes de la vida bohèmia*, que va inspirar Puccini a compondre *La Bohème*.

El món imaginari dels contes va servir a Rossini per compondre **La Ventafocs**, però autors com **Engelbert Humperdink** amb **Hänsel i Gretel**, **Ernst Toch** amb *La princesa i el pèsol* o l'autor contemporani **Hans Werner Henze** amb **Pollicino** han continuat aquesta tradició.

L'òpera quedarà com a reflex de la història dels nostres dies. N'és un exemple l'òpera **Doctor Atomic**, obra estrenada el 2005 del compositor nord-americà **John Adams**. A *Doctor Atomic* s'expliquen els preparatius i les circumstàncies del primer assaig de la bomba atòmica sota la investigació del científic **Robert Oppenheimer**, que s'erigeix en el protagonista de l'òpera. Adams té una altra òpera de temàtica recent, com **Nixon in China**, que tracta sobre la visita que el president **Richard Nixon** va fer el 1972 a aquest país asiàtic.

04

...En forma d'òpera

Benvinguts a l'òpera

Ara ha arribat el moment que els alumnes busquin arguments i títols per a òperes!

Després de la òpera

Segon i tercer cicle de primària

El Teatro Nacional necessita noves idees per crear òperes per a la pròxima temporada.

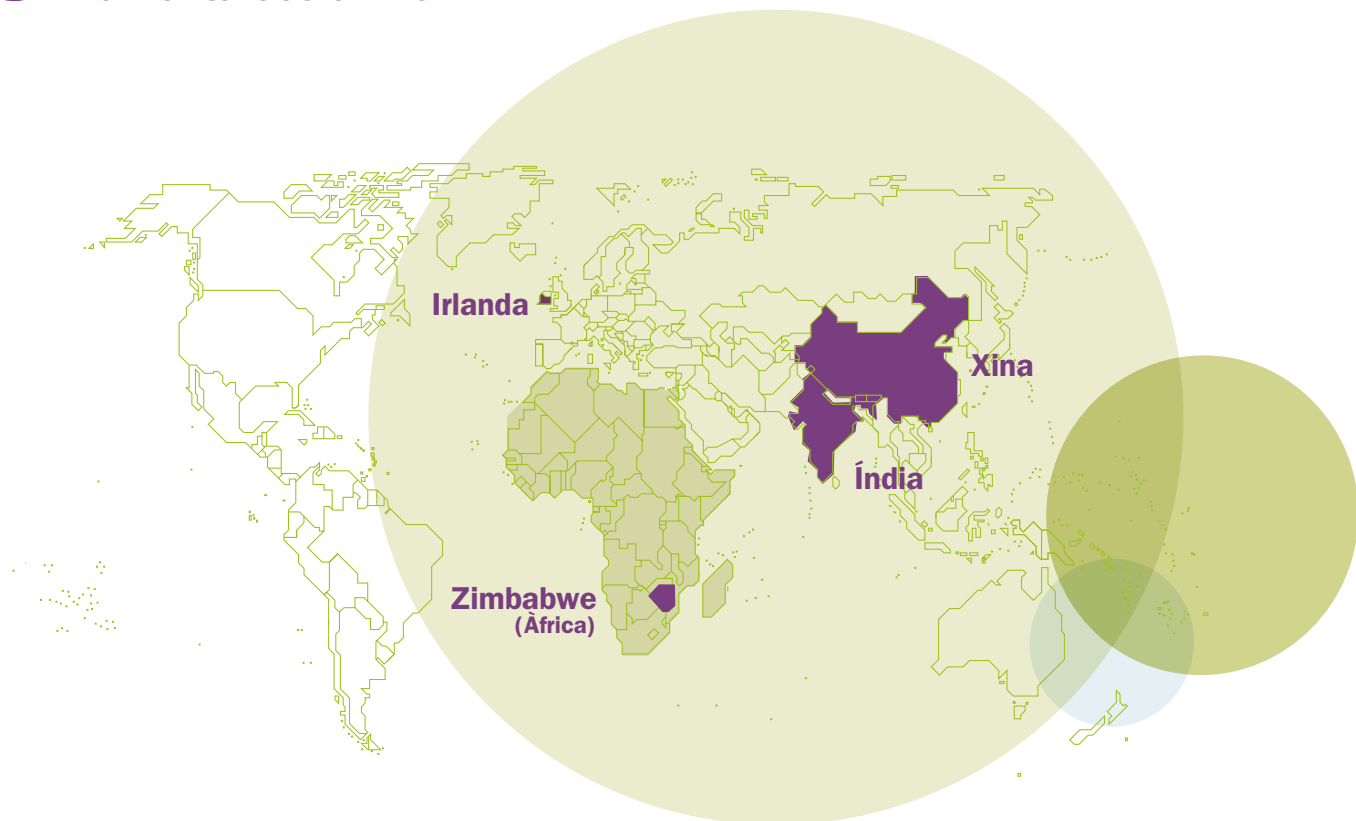
Per començar hem de buscar algun títol adequat per a una òpera que tracti sobre:

- Ø En Darth Vader es passa al costat bo de la força.
- Ø En Tintín investiga el robatori d'un quadre del Museo del Prado.
- Ø La Caputxeta Vermella es fa amiga del llop.
- Ø Els Tres Porquets obren un hotel al bosc.

05 *Descobreix La Ventafocs*

La Ventafocs al món

Els contes són breus relats que s'han transmès oralment al llarg de la història. Els diferents narradors i recopiladors de contes van afegint variacions que s'incorporen a la història. És un gènere que està en mutació constant. De vegades, els escriptors s'inspiraven en contes populars per crear les seves pròpies versions i col·leccions. Servien d'entreteniment i no sempre han estat destinats als infants, ja que sovint contenien situacions escabroses que no les feien aptes per a menors, fins al punt que hi intervenia la censura, com és el cas d'algunes narracions dels **Germans Grimm**.

La Ventafocs és un dels contes més coneguts i explicats al llarg de la història. La nostra referència immediata és el conte de Perrault, versió sobre la qual es basa la pel·lícula de **Walt Disney**. De fet, la versió de Perrault és una estilització feta a la mesura de la cort de **Lluís XIV**: el ball al palau, els vestits de les germanastres, els lacais i la carrossa de sis cavalls. Probablement la caracterització de la **Ventafocs**, plena de bondat i sense cap mena de malícia, és el que va animar Walt Disney a escollir la versió de Perrault com a base per a la seva pel·lícula. Si arriba a escollir la versió dels Germans Grimm ens hauria arribat una pel·lícula de terror!

05

Descubre a la Cenicienta

La Cenicienta en el mundo

Sabías que... Sa la cort de Lluís XIV els contes de Perrault eren explicats com a divertiments, a la sobretaula dels banquets?

Però de **Ventafocs** n'hi ha hagut sempre i a tots els racons del món. Probablement el caràcter universal de **La Ventafocs** ens sorprèn, però cal tenir en compte que en les tres grans cultures de l'antiguitat, Egipte, Índia i la Xina, ja es transmetia aquest relat de manera oral. Com a dada esclaridora podem apuntar que el 1893 es va publicar un llibre a Londres amb el títol de **Ventafocs: 345 variants**, de l'autora Marian Roalfe Cox, en el qual se citaven i s'analitzaven totes les versions conegudes fins aleshores. Molta gent no sap que hi ha diferents versions de **La Ventafocs** a tot el món, cadascuna amb les seves particularitats i les seves característiques culturals.

Contacontes

Veurem ara algunes de les versions més interessants de **La Ventafocs**: una versió xinesa, una provinent de l'Índia, una altra procedent de l'Àfrica i finalment un **Ventafocs** irlandès!

Se'ns ocorren diferents activitats entorn d'aquests contes: explicar-los, llegir-los, representar-los, dibuixar-los, fer-ne un còmic o un vídeo...; treballar en grups i comparar-ne les versions; investigar sobre els diferents escenaris (què et sembla un viatge a través de Google Earth?) o investigar sobre el paisatge, la gent i els costums dels diferents països. Com seria la casa de la nostra **Ventafocs** índia? Com seria la sabata de la **Ventafocs** xinesa? I el palau del rei en la versió africana? I el paisatge d'Irlanda?... I per què no centrem un projecte interdisciplinari en el conte (els contes) de la **Ventafocs**?

Sens dubte se t'acudiran moltes i diferents propostes adaptades a l'edat i a les característiques del teu grup.

Yeh Shen

La Ventafocs xinesa

Aquesta història que ara us expliquem s'esdevenia durant l'època de la dinastia Han i Ch'in, quan un home podia estar casat amb diverses dones alhora.

Un home anomenat Wu casat amb dues dones va tenir una filla amb cadascuna. Una de les dones va morir i va deixar la seva filla, Yeh Shen, en mans de la seva madrastra, que l'odiava perquè era més bonica que la seva filla.

La madrastra obligava Yeh Shen a fer les feines més dures. Un dia, mentre treballava, es va trobar un peix d'or molt bonic i amb uns ulls molt grans, que es va convertir en el seu millor amic i company. A l'hora de menjar, Yeh Shen compartia amb el peix el poc menjar que tenia.

Quan la madrastra va descobrir l'existència del peix, va maquinat un pla per eliminar-lo. Així, es va disfressar de Yeh Shen, i quan el peix es va apropar per menjar, la madrastra el va liva clavar un ganivet i se'l va endur a casa, on el va cuinar per al sopar.

Yeh Shen va plorar desconsoladament quan va saber que el seu amic peix havia mort. Mentre plorava va sentir una veu. Era un vell vestit amb parracs i amb els cabells tan llargs que li arribaven fins a les espatlles. El vell li va dir que les espines del peix tenien poders màgics i que l'ajudarien quan ho necessités. Davant d'aquest advertiment, Yeh Shen va decidir amagar les espines en un lloc segur.

El temps va anar passant i va arribar el dia que se celebrava la festa de la primavera, en què els joves del lloc es reunien per trobar parella. Yeh Shen volia anar a la festa, però la seva madrastra no l'hi va deixar perquè tenia por que trobés un marit abans que la seva filla, i això era inconcebible!

La madrastra i la seva filla se'n van anar a la festa de la primavera i van deixar Yeh Shen sola a casa. Yeh Shen tenia tantes ganes d'anar-hi també que va decidir treure les espines del peix del seu amagatall per demanar un vestit per poder anar a la festa.

De sobte es va trobar vestida amb un vestit blau clar preciós i amb les espatlles cobertes amb un mantell confeccionat amb plomes de blauet. Als peus, hi duia unes boniques sabatilles teixides amb fils d'or i amb les soles d'or massís. Yeh Shen se sentia tan lleugera com l'aire quan caminava.

Quan Yeh Shen va arribar a la festa va causar una gran sensació entre tots els presents, tanta... que avui a la Xina encara se'n parla. La madrastra i la seva filla s'hi van acostar per veure qui era aquella noia tan bonica que havia arribat a la festa, i Yeh Shen, en veure que s'acostaven, se'n va anar corrents. Però mentre corria va perdre una de les sabates d'or.

● Yeh Shen

Quan va arribar a casa seva estava vestida de nou amb els vells parracs. Va treure un altre cop les espines, però aquesta vegada no van tenir cap efecte. Trista, va amagar la sabata d'or que li quedava dins el seu jaç de palla. Uns quants dies després, un mercader va trobar la sabata que Yeh Shen havia perdut en sortir corrents. Com que va veure que es tractava d'una peça molt valuosa va decidir de vendre-la al rei de l'illa de Han T'o.

El rei, en veure la sabata va voler saber qui era la propietària d'aquella sabata tan bonica. Però els seus criats, que van recórrer tot el regne, no van trobar cap peu que encaixés a la sabateta. Aleshores, el rei va pensar que la millor manera de trobar-ne la propietària era col·locar la preciosa sabata en un podi al mateix lloc on va aparèixer, al costat d'un cartell que digués: «Es busca el propietari de la sabata».

Totes les dones del regne hi va anar per emprovar-se la sabateta, però no li anava bé a ningú. Una nit Yeh Shen va anar cap al podi i, sense que ningú la veiés, va recuperar la seva sabateta! Però en intentar sortir la van descobrir! Els criats del rei la van detenir i arrestar. El rei estava furios perquè no podia entendre com algú que anava vestida amb aquells parracs podia pretendre ser la propietària de la preciosa sabateta!

Però aleshores va mirar atentament Yeh Shen i va veure que tenia una cara molt bonica i uns peus molt petits.

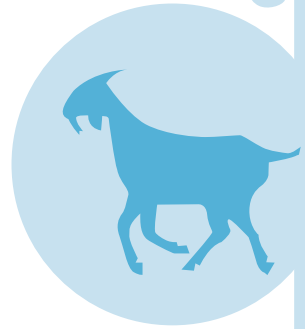
Tots van anar cap a casa de Yeh Shen, on tenia l'altra sabateta. Quan Yeh Shen es va posar les dues sabatetes, els seus parracs es van transformar en el bonic vestit que li va servir per anar a la festa de la primavera. Aleshores el rei es va adonar que Yeh Shen era la dona que havia suscitat tants comentaris a la festa! La dona que havia somiat tota la seva vida!

Es van casar i van viure feliços per sempre. A la madrastra i a la filla els van prohibir de visitar el rei i Yeh Shen, i les van castigar a viure tancades a la seva cova fins que van morir esclafades per una pluja de pedres.

La madrastra malvada

Llegenda de Caixmir

A l'Índia un braman va fer prometre a la seva esposa que no menjaria cap aliment si ell no era davant seu. Si algun dia no ho feia així, ella es convertiria en una cabra. L'esposa va acceptar, però a canvi li va dir al braman que si ell menjava sense ella es convertiria en un tigre. Va passar el temps i cap dels dos no va trencar la seva promesa.

Un dia l'esposa del braman donava menjar a la seva filla i, sense adonar-se'n, va tastar-ne una mica sense que el seu marit estigués amb ella. En aquell mateix moment es va convertir en una cabra. Quan el braman va arribar a casa i va veure una cabra que corria per la casa, es va posar molt trist perquè sabia que no podia ningú més que la seva estimada esposa. Aleshores va decidir deixar-la lligada al pati de la casa per poder-la cuidar.

Al cap d'uns quants anys el braman es va tornar a casar. A la seva nova dona no li agradaven gens ni mica els seus fillastres. Els va agafar tanta mania que els maltractava i gairebé no els donava menjar. La seva mare, la cabra, escoltava cada dia les lamentacions i les queixes dels infants. S'adonava també que cada dia que passava estaven més primos. Un dia va cridar en secret un dels seus fills i li va dir que si donava copets a les seves banyes amb una vara els cauria menjar. Ho van fer així tots els fills i, en comptes d'aprimar-se, cada cop eren més forts i fermes. La madrastra no podia entendre perquè els seus fillastres creixien tan bé amb tan poc menjar com els donava.

Al cap d'uns quants dies la madrastra va tenir una filla que només tenia un ull. La madrastra estava molt contenta amb la seva filla, en tenia molta cura i li dedicava tota l'atenció del món, a diferència del que feia amb els seus fillastres. Quan la seva filla va créixer, la madrastra la va enviar a jugar amb els seus germanastres i li va dir que intentés saber com aconseguien el menjar. La filla ho va fer i d'aquesta manera va descobrir com la cabra proporcionava menjar als seus germanastres.

Quan la malvada madrastra va saber que la cabra donava menjar als seus fillastres, es va enfadar tant que va decidir matar l'animal de seguida. Per tal de desfer-se de la cabra, la madrastra va fer veure que estava molt malalta i va subornar el metge del poble perquè li receptés sang de cabra. El braman estava molt preocupat per la salut de la seva dona, i alhora estava molt trist perquè havia de matar la cabra, ja que no tenia diners per comprar-ne una altra.

Quan els nens van saber què passava, van anar corrents a explicar-ho tot a la seva mare, la cabra.

—No ploreu, fills meus —va dir ella—. És molt millor per a mi morir que viure així. No ploreu més. No estic preocupada per vosaltres. No us faltarà menjar si seguïu les meves instruccions. Recolliu els meus ossos i enterreu-los tots junts en algun lloc secret, i quan tingueu gana aneu-hi i demaneu menjar. I el menjar apareixerà.

Un cop dit això, va aparèixer el carnisser amb el ganivet i la va matar.

La madrastra malvada

Van tallar-ne el cos i el van cuinar. La madrastra es va quedar amb la carn mentre els infants en recollien els ossos. Quan tenien gana seguien el consell que els havia donat la seva mare i aconseguien menjar en abundància.

Setmanes després, una de les fillastres es rentava la cara en un rierol que passava pel costat de la casa i, sense adonar-se'n, li va caure a l'aigua l'anell que duia al nas. Un peix que passava per allà va veure l'anell i se'l va menjar. El peix va caure a les xarxes d'un pescador i aquest el va vendre al cuiner del rei. Quan el cuiner l'anava a coure va descobrir que hi havia un anell al seu interior i el va ensenyar al rei. El rei el va observar amb curiositat i va proclamar que qui hagués perdut un anell al seu regne el podia anar a buscar al seu palau.

Al cap d'uns quants dies, el germà de la fillastra que havia perdut l'anell li va dir al rei que l'anell era de la seva germana, que li havia caigut al riu mentre es rentava. El rei va ordenar que la seva germana es presentés davant seu, i, quan va arribar, el rei va quedar meravellat de la seva bellesa. El monarca va demanar que es casés amb ell i van viure molts anys feliços ajudant tots els seus germans i germanes.

La història de Makanda Mahlanu

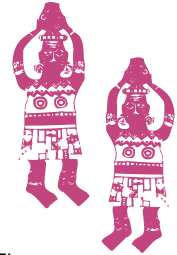
Conte africà

Hi havia una vegada un home que tenia dues filles en edat de casar-se. Un bon dia va saber que el gran cap del poblat veí buscava una esposa. Així que va saber la notícia se'n va anar cap a casa i va preguntar a les seves filles:

— Quina de vosaltres vol ser l'esposa d'un gran cap?

La germana gran, que es deia Mpunzikazi, va respondre:

— Jo vull ser l'esposa d'un gran cap.

I el pare va dir:

— Al poblat veí el gran cap busca esposa. Hi has d'anar per conèixer-lo.

El pare va convidar tots els seus amics i coneguts per acompanyar la seva filla davant el gran cap, però Mpunzikazi no va voler que l'acompanyés ningú. Hi volia anar sola. El seu pare li va dir:

— Com et vols presentar davant el gran cap sense anar acompanyada de tota la teva família? No siguis tossuda i deixa'ns venir!

Però ella no va cedir gens ni mica, i al final va emprendre el camí tota sola.

Mentre caminava, va trobar un ratolí que li va preguntar:

— Vols que t'indiqui el camí?

I ella li va contestar:

— Fuig de davant meu!

El ratolí li va dir:

— Si et comportes d'aquesta manera, no aconseguiràs el que busques....

Més endavant es va trobar una granota, que li va dir:

— Et puc ensenyar el camí?

Ella li va etzibar:

— Vés-te'n! No ets prou digna de parlar amb la futura dona del gran cap.

I la granota li va contestar:

— Tu mateixa, ja tindràs el que et mereixes...

Al cap d'una estona es va asseure per descansar sota l'ombra d'un arbre, i se li va apropar un noi que tenia cura d'un ramat de cabres i que estava assedegat i famolenc. El noi li va preguntar:

— Què fas per aquí, germana gran?

Mpunzikazi li va respondre amb to irat:

— Qui ets tu per parlar-me amb aquesta confiança? Vés-te'n ara mateix d'aquí!

El noi li va preguntar si tenia alguna cosa per menjar, perquè estava molt famolenc. I ella li va dir de mala manera que s'anés ben lluny de la seva presència.

Va continuar el camí fins que va trobar una vella que seia a sobre d'un pedra. Aquesta li va dir:

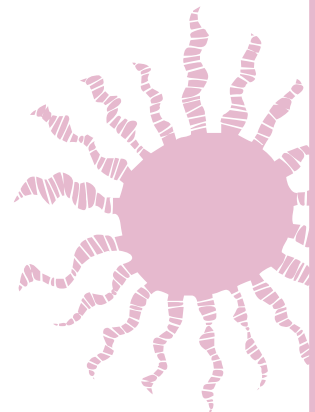
— Et donaré un consell, bonica. Si trobes uns arbres que es riuen de tu... no te'n riguis. Si trobes un mató..., no te'l mengis. Si trobes un home que du el cap sota el braç..., no beguis l'aigua que t'oferirà.

Mpunzikazi va respondre:

— Vella pesada, no em donis consells!

Seguint el camí, es va trobar uns arbres que reien..., i ella també va riure. Va veure una mica de mató..., i se'l va menjar. Es va trobar un home que duia el cap sota el braç..., i va beure l'aigua que li va oferir. Va arribar al riu i hi va trobar una noia que li va dir:

— On vas, germana?

● *La història de Makanda Mahlanu*

● Mpunzikazi va contestar:

— Qui ets tu, per dir-me germana? Seré l'esposa del gran cap!

● La noia del riu en realitat era la germana del gran cap, però Mpunzikazi no ho sabia. Li va aconsellar que no entrés al poblat per aquell camí.

● Però Mpunzikazi no en va fer gens de cas i va continuar avançant pel camí.

● En arribar al poblat, la gent es preguntava qui era aquella noia. Què hi feia, al poble? Ella anava dient per tot arreu que seria l'esposa del gran cap! Els habitants del poblat no podien comprendre com podia ser que algú que anava a contraure matrimoni no anés acompanyat d'un seguici nupcial.

● Els habitants van dir a Mpunzikazi que el gran cap arribaria a l'hora de sopar i que, per això, havia de preparar alguna cosa per menjar. Li van donar una mica de mill, que la noia va triturar de mala manera; i va coure el pa tan de pressa i corrents que no tenia gens de bon gust.

● A la nit es van sentir unes fortes ràfegues de vent, que avisaven de l'arribada del gran cap. Davant la noia va aparèixer una gran serp de cinc caps amb uns ulls enormes i sortints: era el gran cap. Mpunzikazi es va espantar moltíssim en veure-la, i li va apropar el pa que havia cuit. La serp, que s'anomenava Makanda Mahlanu, que significava 'cinc caps', el va tastar i li va dir a Mpunzikazi:

— Tu no seràs la meva esposa.

● I amb el seu cos poderós, la va matar.

● Mentrestant, la germana de Mpunzikazi, que es deia Mpunzanyana, li va dir al seu pare que també volia ser l'esposa del gran cap. Al seu pare li va semblar bé la idea i va convidar totes les seves amistats per acompanyar la seva filla al casament.

● Pel camí Mpunzanyana es va trobar un ratolí, que li va dir:

— Vols que t'indiqui el camí?

● I ella va respondre:

— Estaré encantada que m'ajudis a trobar-lo.

● Així, el petit rosegador va fer de guia del seguici nupcial.

● Al cap d'una estona es va trobar una vella, que li va dir:

— Més endavant trobaràs una cruïlla de camins. Pren el camí més petit, ja que si agafes l'altre camí la mala sort et perseguirà.

● Mpunzanyana va seguir el consell de la vella i seguint el nou camí es va trobar un conill, que li va dir:

— El poble del gran cap és a prop. Quan hi arribis parla amb amabilitat amb els seus habitants. Et donaran mill perquè facis pa. Quan vegis el teu futur espòs no t'espantis.

● I ella va respondre:

— Així ho faré.

● En arribar al poblat, la germana del gran cap li va indicar en quina cabana podia descansar i esperar-lo. La mare del gran cap li va donar mill perquè preparés un pa per donar-lo al gran cap quan arribés.

● En fer-se fosc, es van sentir unes ràfegues de vent tan fortes que van fer caure la cabana.

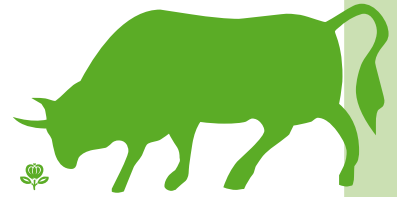
● Mpunzanyana va sortir i va veure el gran cap, la serp, Makanda Mahlanu. Li va preguntar si tenia menjar per a ell. Ella va treure el pa que havia cuit i l'hi va donar:

— Tu seràs la meva esposa.

● En aquella moment Makanda Mahlanu es va convertir en un formós home. Li va regalar moltes joies. Es van casar i van ser feliços tota la vida.

Billy Beg i el seu toro

El Ventafocs irlandès

Hi havia una vegada a Irlanda un rei i una reina que tenien un fill jove anomenat Billy Beg. Un dia la reina va regalar a en Billy un toro. Malauradament la reina va morir, però abans va fer prometre al seu espòs que no separaria mai en Billy del seu toro, promesa que el rei va acceptar sense cap objecció

Al cap d'un temps el rei es va tornar a casar. La nova reina odiava en Billy i el seu toro. Com que no va trobar cap manera de separar-los, va decidir ordir un parany per matar l'animal. Es va ajeure al llit fent veure que estava molt malalta i va dir al seu marit que l'única solució a la seva malaltia era beure la sang del toro d'en Billy. El rei no volia ni sentir a parlar d'aquesta possibilitat, però la seva esposa va anar «empitjorant» i finalment; va decidir que calia sacrificar-lo.

Quan en Billy va saber que volien matar el toro es va entristir molt, i l'animal, en veure'l tan abatut, li va preguntar si li passava alguna cosa. En Billy l'hi va explicar tot i el seu amic li va dir:

— No et preocupis per mi. La reina no tastarà mai cap gota de la meua sang.

L'endemà tot estava preparat per a l'execució, però just abans que es duigués a terme l'injust sacrifici, el toro va dir a en Billy:

— Salta damunt meu! Ara veuré quina mena de genet ets!

I en Billy va saltar damunt seu.

Van fugir cap al bosc. Un cop allà, i fora de perill, el toro li va dir:

— A la meua orella esquerra, hi trobaràs un tovalló. Quan el despleguis, s'omplirà de menjar.

En Billy va trobar el tovalló, el va desplegar i van aparèixer menjar i beguda per saciar la seva fam. Després el toro li va dir:

— A la meua orella dreta, hi trobaràs una vara. Si la colpeges tres vegades, es convertirà en una espasa.

En Billy va comprovar que, efectivament, la vara es convertia en una poderosa espasa!

Aleshores el toro li va dir:

— Demà al migdia tinc un combat amb un gran toro.

Després de creuar muntanyes i boscos, van arribar al lloc del combat i va començar una lluita mai vista. El toro d'en Billy va vèncer i es va beure la sang del seu oponent. Després de la lluita, en Billy va estendre el tovalló i va menjar un àpat suculent.

Quan va acabar de menjar, el toro li va dir:

— Demà al migdia tinc un combat amb el germà del toro que vaig vèncer ahir.

Després de creuar muntanyes i boscos, van arribar al lloc del combat, i va començar una lluita mai vista per aquelles latituds! El toro d'en Billy va vèncer i es va beure la sang del seu oponent. Després de la lluita, en Billy es va apropar a l'orella del toro i va menjar un altre àpat deliciós.

Mentre menjava, el toro li va dir:

— Demà al migdia tinc un combat amb el germà dels dos toros que vaig vèncer.

Aquest germà era el més fort de tots tres i se'l coneixia com el Toro Negre del Bosc. El toro va

dir al noi:

— És tan poderós que és possible que em guanyi. Quan jo estigui mort, si tens fam, fes servir el tovalló i no et faltarà mai menjar, i si necessites lluitar utilitza la vara i es convertirà en una espasa. Aleshores agafa el teu ganivet i talla un tira de pell del meu estómac i fes-te'n un cinturó. Sempre que el duguis seràs invencible.

I així va ser...

Trist per la mort del seu toro, en Billy va caminar i va vagarejar desolat per la muntanya fins que va arribar al castell d'un cavaller. Allà hi va demanar feina. El cavaller li va respondre:

Billy Beg y su toro

— Busco algú que es faci càrrec del meu ramat.

— I quina mena de ramat hauria de cuidar? Què cobraria per aquesta feina? — va preguntar el noi.

El cavaller va respondre:

— Tinc tres cabres, tres vaques, tres cavalls i tres ases al meu hort, però tots els que han cuidat els meus animals han mort.

— I per què? —va preguntar en Billy.

— Per què hi ha un gegant que va a munyir les vaques i les cabres, i mata el pastor del ramat — va respondre.

Per això el cavaller no volia determinar el sou fins a veure si en Billy podia dur a terme el treball i tornava viu. El noi va acceptar, i l'endemà al matí se'n va anar a l'hort a cuidar el ramat. Al migdia en Billy va sentir tres brams terribles. No s'havia sentit mai res tan espantós en tot Irlanda! Va veure que s'apropava un gegant immens de tres caps. El noi va treure la seva espasa i va guanyar el gegant.

En tornar al castell, el cavaller es va quedar sorprès ja que mai abans ningú no havia sobreviscut a l'atac del gegant. El cavaller li va dir:

— Vés a cuidar el ramat un altre dia. Vull veure el combat.

— Quin combat? —va preguntar en Billy.

— La filla del rei serà devorada per un drac. Si hi ha algun oponent que la salvi, s'hi podrà casar — va respondre el cavaller.

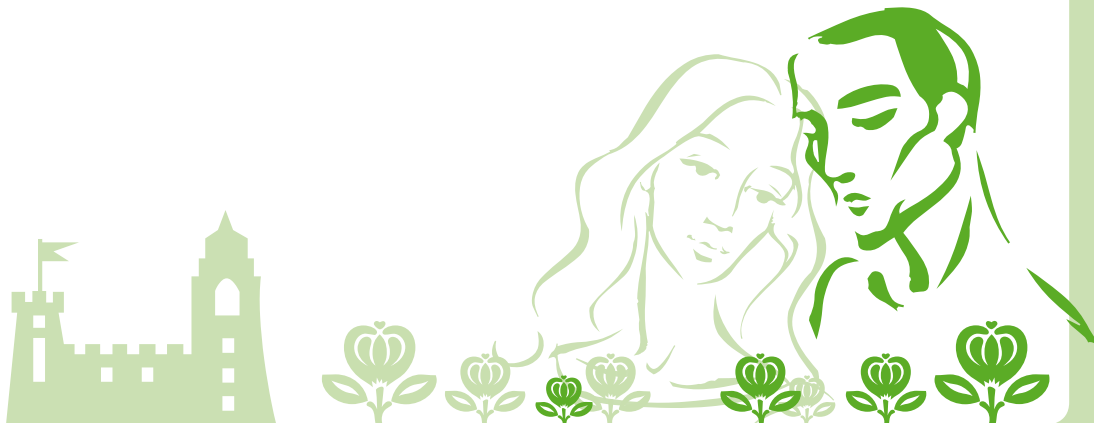
El cavaller va marxar cap a l'indret on era presonera la princesa. En Billy va ensellar el millor cavall del seu amo i es va posar els seus millors vestits per anar a veure la dama. Quan va arribar i va veure la princesa..., oh! mai en la seva vida no havia tingut davant dels seus ulls una imatge tan bonica! En aquell mateix moment, un poderós guerrer s'anava a enfrontar amb el terrible drac de dotze caps. L'animal va començar a llançar foc per la boca, i el gladiador va començar a córrer per fugir. En Billy en veure l'escena va saltar davant del drac. Va treure la seva espasa i va començar una lluita apassionant de la qual va sortir victoriós. Sense aturar-se, va muntar damunt del seu cavall i va sortir al galop a gran velocitat. Però just en el moment de muntar el seu cavall va perdre una de les sabates.

Tot el regne parlava de l'home misteriós que havia derrotat el drac i havia perdut una sabata.

El rei va manar que tots els habitants del seu regne anessin al palau per emprovar-se la sabata per tal de descobrir qui era el seu propietari. Va arribar el dia que en Billy havia d'anar al palau, i pel camí es va trobar un vagabund amb qui va intercanviar el vestit. En arribar al palau tothom es va riure del seu aspecte, però quan es va emprovar la sabata i aquesta va encaixar perfectament al seu peu, la filla del rei va proclamar davant de tothom que aquest home seria el seu espòs. En Billy va confessar que va ser qui va matar el drac. El rei el va omplir de riqueses i li va regalar bons vestits. En Billy es va casar amb la princesa.

El casament va durar nou dies, nou hores, nou minuts i nou segons.

I des d'aleshores, en Billy i la seva dona viuen feliços.

05

Descubre a la Cenicienta

La Cenicienta en el mundo

Webs on pots trobar diferents versions de la **Ventafocs** de països d'arreu del món... Això sí, els textos estan en anglès!

<http://www.pitt.edu/~dash/type0510a.html>

<http://www.surlalunefairytales.com/cinderella/other.html>

Referències bibliogràfiques sobre llibres de versions multiculturals de **La Ventafocs**

<http://avatar.lib.usm.edu/~degrum/html/collectionhl/ch-cinderelladatabase.shtml>

L'esbojarrada història de la Ventafocs

Com pot ser que en diferents parts del món hi hagi versions semblants de **La Ventafocs**? Quina en va ser la primera versió? Qui va copiar qui?

La paraula **conte** ve de **contar**, de **parlar**. Es tracta d'històries que es transmeten de manera oral de generació en generació i que van experimentant modificacions de qui les explica. Probablement cadascun de nosaltres té la seva idea o les seves preferències sobre el conte de **La Ventafocs**.

Què passaria si ajuntàvem totes les nostres versions en una de sola?

Tercer cicle de primària

Després de la òpera

Donem ara unes quantes idees per crear les nostres pròpies històries:

Cada alumne pot escollir una de les frases i completar-la a la seva manera. Un cop escrites, podem combinar les diferents versions que en tenim com vulguem per crear «La boja història de la Ventafocs».

1. Érase

1. Hi havia una vegada una noia molt humil que tothom anomenava Ventafocs...

2. Un bon dia va aparèixer el príncep i va anunciar que celebrava una festa per trobar esposa i poder regnar...

3. Tisbe i Clorinda van anar a la festa i van deixar la Ventafocs netejant la casa, però aleshores...

4. El príncep va buscar i buscar la Ventafocs fins que...

5. Al final el príncep i la Ventafocs...

05 *Descubre a la Cenicienta*

La Cenicienta en el mundo

Después de la ópera

Tercer ciclo de primaria

Una altra manera de crear la nostra pròpia història és donar als alumnes una sola pregunta que han de contestar sense saber quines són les respostes dels altres. Podem fixar unes regles pel que fa a personatges, espai, temps, temàtica o deixar-los una llibertat total. Amb les respostes podrem configurar noves històries seguint l'ordre establert de les preguntes.

El resultat segurament serà un petit disbarat molt divertit!

1. Qui era?
2. On era?
3. Què volia?
4. Amb qui estava?
5. Què va fer?
6. Com va acabar tot?

Después de la ópera

Tercer ciclo de primaria

Una última manera de crear una història és a partir de la paraula màgica. Quan ja haguem pensat la paraula màgica, l'escriurem verticalment i utilitzarem cada lletra com a inicial d'una altra paraula. Si la nostra paraula màgica és «contes» el resultat podria ser:

- Cotxe
- Orella
- Negre
- Terratrèmol
- Estadi
- Soldat

Ara tenim sis paraules (cotxe, orella, negre, terratrèmol, estadi i soldat) que ens serviran d'estímul creatiu per crear el nostre relat.

Si vols més informació sobre com es poden crear històries, no et perdís el llibre de **Gianni Rodari** *Gramàtica de la fantasia: l'art d'inventar històries*, en què trobaràs moltes idees per aplicar a l'aula.

06

Descubre a la Cenicienta

La Cenicienta en el siglo XXI

Demana un desig

La Ventafocs és una història encara actual. Els seus temes, les relacions familiars, la realització dels objectius personals, la importància de l'aparença, el reconeixement del bé, el càstig del mal i el triomf de la humilitat, tenen tanta vigència encara avui en dia, que fan que **La Ventafocs** sigui un pretext ideal per reflexionar sobre alguns dels valors de la nostra societat. A continuació donarem algunes pistes per debatre a l'aula amb els alumnes sobre aquests dos temes: la rivalitat fraterna i la importància de la imatge. Són dos temes que poden ser molt interessants des de diferents punts de vista.

Aquesta família és un embolic

La rivalitat fraterna i la rivalitat familiar és una característica constant en la història de **La Ventafocs**, i probablement tots l'hem experimentada algun cop. Qui no ha tingut una baralla amb els germans o no ha discutit alguna vegada amb els pares?

L'òpera de Rossini ens planteja algunes situacions que ens poden sorprendre avui i ens mostren com ha evolucionat la societat. El tracte que Don Magníficó dóna a la seva fillastra és impensable avui en la nostra societat. Actualment, la crueltat i el menyspreu amb què tracta la **Ventafocs** li comportarien infinitat de denúncies. Avui molts alumnes tenen pares separats i han de conviure amb un padrastre o una madrastra amb tota normalitat. Però no podem oblidar que tot això és tractat sempre des de la perspectiva occidental. Seria també interessant debatre sobre com diferents cultures del món toleren aquest tipus de maltractaments o no.

La rivalitat entre germans no és nova. La competència per uns recursos limitats (espai, atenció, diners...) acostuma a ser el detonant de la fricció entre germans. Tisbe i Clorinda reaccionen airades davant la bellesa de la **Ventafocs**, i per això la forcen a fer tota mena de tasques. Al final de la trama, Don Magníficó i les seves filles són humiliats en veure com la **Ventafocs** es casa amb el príncep. A l'òpera són perdonades, però en altres versions de la història són castigades amb molta severitat.

La Ventafocs, Tisbe i Clorinda: qui és la més bonica?

Vivim en una societat en què la imatge i l'aparença tenen un paper molt important. En alguns casos la preocupació per l'aparença és desmesurada i exagerada. Però això no és pas nou. En la història de **La Ventafocs** tenim uns quants exemples de com la imatge és un factor important en la relació entre les persones i com pot afectar l'autoestima.

06

Descubre a la Cenicienta

La Cenicienta en el siglo XXI

En el conte de Perrault les germanastres estan dos dies sense menjar per estilitzar la seva figura i trenquen fins a dotze llaços de tant estrènyer el vestit perquè quedi més ajustat. Sembla que hagin escrit el conte avui mateix! Qui no ha conegut algú que hagi començat una dieta per poder posar-se aquell vestit tan bonic o que, fins i tot, s'hagi sotmès a una intervenció quirúrgica? Les dues germanastres serien les clientes «número u» d'una clínica dermoestètica!

Tisbe i Clorinda estan permanentment preocupades per la seva imatge. Aspectes com els vestits per a la festa, els pentinats o el maquillatge captiven l'atenció de les filles de Don Magnífic. De fet, menyspreen la **Ventafocs** per la seva bellesa, que va més enllà del simple aspecte físic. Elles no podran aconseguir mai aquest tipus de bellesa i per això obliguen la seva germanastra a fer tasques dures que, d'altra banda, no fan disminuir la seva bellesa. Aquesta actitud condiona la relació de les germanastres amb els altres. Quan apareix el príncep disfressat amb l'aparença del seu criat, Tisbe i Clorinda el menyspreen pel vestit, conforme a la seva fingida condició social. No el jutgen pel que és, sinó pel que aparenta que és. En algunes versions de la història, les germanastres de la **Ventafocs** són castigades amb la ceguesa, el pitjor correctiu que pot rebre algú que dóna tanta importància a tot el que és extern i que, per tant, ja no es pot contemplar ell mateix ni tampoc el món, amb tot el que té de bonic i de «no tan bonic».

Actualment la importància de la imatge està sobredimensionada. Segurament els alumnes prefereixen unes marques en concret (i no precisament barates) i no pas unes altres que no estan de moda. I amb el temps potser adoptaran un estil de vestir que estarà d'acord amb una determinada tendència, moda o música: heavy, rap, gòtic, hippie... Tota aquesta preocupació es manifesta cada cop més en una acusada obsessió de les persones per la seva aparença. Els mitjans de comunicació ens inunden amb uns valors estètics determinats i sovint els associen a l'èxit. La situació és tan real que hi ha persones que van a veure cirurgians per canviar alguns aspectes del seu físic (retoc de nas, liposucció, augment de pit...).

Después de la ópera

En aquest punt podem deixar algunes preguntes obertes per incitar els alumnes a la reflexió a l'aula: Tisbe i Clorinda estan obsessionades amb la seva imatge perquè són presumides o perquè volen que el príncep es fixi en elles? Quan ens vestim ens preocupa què dirà la gent? Creus que en altres cultures i llocs, per exemple al desert, l'aparença té un paper important a l'hora de valorar les persones?

El conte continua...

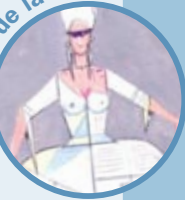
Avui en dia la història de la **Ventafocs** encara es repeteix. Des d'històries de princeses fins a dependents de tendes que passen de l'anonimat a l'èxit en un tancar i obrir d'ulls.

Això és el que li va passar a l'anglès Paul Potts, que treballava en una tenda de telèfons mòbils fins que va decidir presentar-se al concurs Britains's Got Talent (un concurso tipus «Tens talent» o «Tu sí que vals»). Amb un caràcter tímid i una imatge convencional, lluny de la imatge més **fashion** de la resta de concursants, s'hi va presentar amb una ària d'òpera, la cèlebre «Nessun dorma» de Giacomo Puccini. Naturalment, tant el jurat com el públic ja havien jutjat Potts abans de la seva interpretació per la seva parença..., però quan va començar a cantar tot va canviar! La gent va embogir i es va emocionar amb la veu de Potts i, ho hem d'admetre, el públic es va sentir injust per haver jutjat algú sense haver-lo escoltat. Potts finalment va ser el vencedor del concurs i va guanyar, a més de 100.000 lliures, un contracte discogràfic. **No et perdís la cara del jurat!**

La història de Don Ramiro en busca d'una princesa per poder regnar continua passant avui en dia. Els prínceps de les cases reials s'han de casar per poder regnar, tenir descendència i preservar la dinastia. Tradicionalment, per poder casar-se amb un príncep o una princesa era necessari pertànyer a alguna família reial o aristocràtica, però actualment aquest costum va canviant. Els membres de les cases reials europees es casen amb ciutadans normals dels quals s'han enamorat. Aquests casaments no sempre són del gust de tothom, ja que alguns consideren que és la degradació de la reialesa, la pèrdua del llinatge pur. El cas és que tots podem somiar de convertir-nos en una princesa o en un príncep! Aquí tens una notícia en què s'analitza la boda del príncep hereu de la corona noruega **Haakon i Mette-Marit**.

Después de la ópera

Pensa una mica... , quin és el teu desig?

Segundo y tercer ciclo de primaria

Al començament de l'òpera, La Ventafocs canta una bella melodia que diu: Hi havia una vegada un rei que d'estar sempre sol... es va avorrir! La Ventafocs somia desperta i canta els seus anhels per veure si es compleixen. Per que no ho provem nosaltres, a veure si els nostres desitjos i somnis es fan realitat? L'únic que necessitem és la música.

Podem començar de la manera següent:

- 0 Fem que els alumnes es posin en cercle.
- 0 Demanem a cada alumne que pensi una resposta a la pregunta «Pensa una mica..., quin és el teu desig?». Podem experimentar amb diferents ritmes i entonacions per a la pregunta. La resposta ha de ser concisa i clara (no poden ser més de 5 paraules).
- 0 L'activitat consisteix que tota la classe pregunta: «Pensa un mica..., quin és el teu desig?». Cada alumne va responent fins que hem fet la volta al cercle. Si pensem en una manera de dir el text (pregunta i resposta) amb un ritme, com si fos un rap, tot serà més interessant.

Aquest joc ens pot servir de treball previ per crear la nostra pròpia cançó. Aquí fem uns quants suggeriments:

- 0 Podem crear una melodia amb la pregunta. La podem inventar entre tots, crear-ne unes quantes i triar la que ens agradi més. Si ens falla la inspiració, podem fer servir la que va compondre Rossini.
- 0 Una possibilitat interessant és que cada alumne contesti amb un gest que representi la seva resposta. El gest ha de tenir la mateixa durada aproximada del que es triga a recitar el text.
- 0 Ara ja tenim una pregunta amb la seva melodia, una resposta amb un gest i ens falta... la melodia de cada resposta! Cada alumne ha de crear la seva pròpia tonada per a la seva resposta. El secret és que sigui senzilla. Poden aprofitar alguna melodia d'una altra cançó i fer petites variacions o senzillament partir de zero i deixar volar la inspiració.

Ara ja disposem d'un material molt interessant per a les nostres creacions. Una possibilitat és fer grups (6-8 persones) i que cada grup elabori la seva pròpia creació. És molt important com organitzen el material que tenen. Cada grup ha d'escollir amb quin material treballarà i com el combinarà. Aquí posem un exemple d'un grup que té la pregunta i dues respostes:

- 0 Tutti pregunta
- 0 Solo resposta 1 amb gest
- 0 Tutti pregunta
- 0 Solo resposta 2 amb gest
- 0 Tutti pregunta
- 0 Resposta 1 i resposta 2 ahora, però només amb gestos (acabant com estàtues immòbils al final)

06

Descubre a la Cenicienta

La Cenicienta en el siglo XXI

Les possibilitats són infinites i podem anar tan lluny com vulguem. Podem modificar i adaptar lliurement l'activitat a les nostres necessitats i circumstàncies. Tan sols es tracta d'exercir un impuls creatiu que ens permeti desenvolupar les nostres idees. Podem introduir instruments de percussió indeterminada, instruments de placa que facin petits acompanyaments (tipus bordó, pedal...), substituir la veu per instruments i crear un peça instrumental... Com sempre passa amb la música, qualsevol variació del pla preestablert farà que la nostra música soni més interessant!

Després d'haver compost les nostres peces podem escoltar la versió de Rossini «**Una volta c'era un re**», que figura al principi del primer acte de l'òpera. Comentem amb els alumnes el caràcter de la música, per què la **Ventafocs** canta aquesta cançó, què pretén o per a què li serveix... Després comparem les nostres respostes i els nostres desitjos. Segurament alguns coincidiran i d'altres no. Per què? El que és clar és que no coincidiran amb el de la **Ventafocs**... o potser sí...? En definitiva, tots esperem que aparegui el nostre príncep blau!

06

Descubre a la Cenicienta

La Cenicienta en el siglo XXI

Fes la teva pròpia Ventafocs

Después de la ópera

Ara és el moment de crear la nostra pròpia història de La Ventafocs. A partir dels elements bàsics de la història (humiliació personal, consecució d'objectius, importància de la imatge, èxit social, cerca...), els alumnes crearan els seus propis personatges i els situaran en el context que prefereixin. Per treballar millor podem dividir la classe en grups (4-6 persones) i en tindrem diferents versions. Les opcions són infinites i el millor de tot és que totes funcionen!

Aquí fem uns quants suggeriments:

- Ø La Ventafocs skate
- Ø La Ventafocs hip-hop
- Ø La Ventafocs a Mart
- Ø La Ventafocs top model
- Ø La Ventafocs al Pol Nord
- Ø La Ventafocs en un equip de futbol

Segurament, depenent del context que haguem escollit, alguns detalls de la trama seran diferents de la versió clàssica de La Ventafocs (nous personatges, final trist...), però per això és interessant aquesta activitat... Els temps canvien i els contes... també!

Abans de començar pot ser útil pensar en alguns aspectes dels personatges com:

- Ø Quina és la cançó preferida de cada personatge?
- Ø Quin tipus de roba li agrada?
- Ø Quin és el seu programa de televisió preferit?
- Ø Quin esport li agrada?

Un cop haguem pensat en cada personatge, podrem començar la nostra història. El més interessant serà comparar el resultat final de cada grup i reflexionar sobre les variacions que han sorgit. Segurament trobarem diferents Ventafocs (passotes, decidides, intrèpides, covardes...) i serà interessant discutir per què actuen de maneres diferents.

És per la roba que du?

- Ø És la seva colla qui les obliga a actuar d'una determinada manera?
- Ø La Ventafocs està enfadada amb la seva família perquè no li deixen fer el que ella vol?

07 *si vols saber més*

Una història que ja coneixem

Versió original en francès de **La Ventafocs** de Perrault

[http://fr.wikisource.org/wiki/Cendrillon_\(Perrault\)](http://fr.wikisource.org/wiki/Cendrillon_(Perrault))

La Ventafocs de Rossini és probablement l'òpera més coneguda i difosa sobre **La Ventafocs**.

Vols veure'n alguns fragments?

Aquesta és l'escena final del primer acte, que transcorre a la festa del príncep. Ja veuràs que et serà molt familiar!:

<http://www.youtube.com/watch?v=KuEM6m1gqdo>

En aquesta escena podràs veure l'afició que té Don Magnífico al vi:

<http://www.youtube.com/watch?v=M6vCr7wZsaY>

Si vols informació sobre temes relacionats amb el conte de **La Ventafocs** (versions de la història, estudis, anàlisis, música, pel·lícules, anuncis...), aquest és el millor lloc per trobar-ho.

<http://www.lib.rochester.edu/camelot/cinder/cinintr.htm>

Enllaç a través del qual podràs veure diferents edicions antigues (del 1729 al 1912) del conte de **La Ventafocs**.

<http://www.usm.edu/english/fairytales/cinderella/imagesonly.html>

Benvinguts a l'òpera

Algunes lectures recomanades per saber una mica més de l'òpera i conèixer Rossini:

- o **Gorgori, Marcel, i Alier, Roger:** *Va de Ópera: La historia de la ópera en 25 charlas*. Barcelona: Editorial Portic, 2002.
- o **Batta, Andrés:** *Ópera: Compositores, obras, intérpretes*. Colonia: Konemann, 1999.
- o **Alier, Roger:** *¿Qué es esto de la ópera?* Barcelona: Ma Non Troppo, 2004.
- o **Martín Triana, José M.ª:** *El libro de la ópera I y II*: Madrid: Alianza Editorial, 1992
- o **Stendhal: Vida de Rossini, Madrid:** Aguilar, 1987.
- o **Vitoux, Frederic:** *Rossini*, Madrid: Alianza Editorial, 1989.

Completíssima Web sobre l'òpera que inclou llibrets, arguments i més informació:

<http://opera.stanford.edu/>

Web en que trobaràs interessants descripcions i reflexions sobre l'òpera:

<http://www.operadays.eu/es/what-is-opera.asp>

Societat alemanya de Rossini..., però no et preocupis perquè el web és en italià:

http://www.rossinigesellschaft.de/index_i.htm

07 *Si vols saber més*

Vols saber més coses sobre cantants d'òpera? Aquí tens alguns enllaços de diverses figures del firmament operístic:

<http://www.rolandovillazon.com/>

<http://www.natalie-dessay.com/biographie.php>

<http://www.ceciliabartolionline.com/index.html>

<http://www.lucianopavarotti.com/indexeng.html>

<http://www.annanetrebko.com/>

<http://www.placidodomingo.com/>

Web en què trobaràs una gran quantitat de fotografies antigues sobre tot el món relacionat amb l'òpera:

<http://www.historicopera.com/>

Web sobre el teatre londinenc Covent Garden en què podràs veure gravats de l'interior del teatre i l'audiència:

<http://www.covent-garden.co.uk/historieso/operahouse.html>

Alguns dels teatres d'òpera més importants del món:

<http://www.metoperafamily.org/metopera/>

<http://www.sydneyoperahouse.com/>

<http://www.roh.org.uk/>

<http://www.lamonnaie.be/demunt-1.0/index.jsp?language=EN>

<http://www.operadeparis.fr/>

<http://www.teatro-real.es/>

<http://www.liceubarcelona.cat/cms/index.php?lang=es>

Vols veure una carta de Rossini? Aquí podràs veure una súplica que Rossini va enviar al papa Pius IX per poder utilitzar veus femenines a les esglésies:

<http://asv.vatican.va/es/doc/1866.htm>

Interpretació divertidíssima de Natalie Dessay que canta una ària d'*Els contes de Hoffmann* de Offenbach:

http://www.youtube.com/watch?v=rv1Bj8_6ID4&feature=related

Plácido Domingo canta una ària de *I Pagliacci* de Leoncavallo. Fixa't en el problema que té Plácido amb la cadira... , i malgrat tot continua cantant!:

http://www.youtube.com/watch?v=iZON_cE8Cus

07 *Si vols saber més*

La Ventafocs en el món

Referències bibliogràfiques de llibres sobre versions multiculturals de **La Ventafocs**:

<http://avatar.lib.usm.edu/~degrum/html/collectionhl/ch-cinderelladatabase.shtml>

Interessant informació sobre el costum xinès d'embenar els peus. Costa de creure que són peus de veritat!:

http://www.casaasia.es/GestorPeticones?aplicacion=info_igen=reportajes&destino=reportaje_ficha&codigo=1155

http://www.escalofrio.com/n/Curiosidades/Pies_Vendados_-_Costumbre_China/Pies_Vendados_-_Costumbre_China.php

La Ventafocs al segle XXI

Versió actual i divertida de l'escriptor Roal Dahl:

<http://www.7calderosmagicos.com.ar/Druida/Poesias/cenicientaRd.htm>

Poema en què apareixen diversos personatges del conte en un context actual:

<http://www.conplumaypapel.com/2009/03/anti-cuento-carlos-gargallo.html>

Versió en dibuixos animats de **La Ventafocs** protagonitzada per Betty Boop:

http://www.archive.org/details/bb_poor_cinderella

«Ancient fistory»: episodi de *Popeye el mariner* en què Olivia és la **Ventafocs** i Popeye el príncep. Prepara els espinacs!

http://www.archive.org/details/popeye_the_sailor_ancient_fantasy

Pel·lícula muda de l'any 1899 de George Melies, un dels pioners del cinema, sobre **La Ventafocs**. No te la perdís!

<http://www.archive.org/details/Cendrillon1899>

Una altra pel·lícula de cinema mut de l'any 1914 sobre **La Ventafocs** de Perrault:

[http://www.archive.org/details/Cinderella1914MaryPickford_\(1a_part\)](http://www.archive.org/details/Cinderella1914MaryPickford_(1a_part))

[http://www.archive.org/details/Cinderella1914-Part020f02_\(2a_part\)](http://www.archive.org/details/Cinderella1914-Part020f02_(2a_part))

